Rates of advertising:

1 inches, 1 column,	one year	$12.00
" " "	half year	7.00
" " "	3 months	4.00
" " "	1 month	2.00
" " "	one insertment	1.00
2 inches, 2 columns,	one year	$20.00
" " "	half year	12.00
" " "	3 months	7.00
" " "	1 month	4.00
" " "	one insertment	2.00
3 inches, 2 columns,	one year	$30.00
" " "	half year	$1[illegible]
" " "	3 months	9 60
" " "	1 month	[illegible]
" " "	one insertment	[illegible]

Payments for one year advertisement, half cash, balance after 6 months.
Paymments for all advertisements less than 1 year must be paid in advance.

LIETUVA

Preke apgarsinimu:

1 collai, 1 kolumna,	per meta	$12.00
" " "	pusia meta	7.00
" " "	ezwerty meta	4.00
" " "	menesy	2.50
" " "	wiena syky	1.00
2 collai, 2 kolumnos,	per meta	$20 00
" " "	pusia meta	12.00
" " "	ezwerty meta	7 50
" " "	menesy	4.00
" " "	wiena syky	2.50
3 collai, 2 kolumnos,	per meta	$30.00
" " "	pusia metu	16.00
" " "	ezwerty metu	7.00
" " "	menesy	5.00
" " "	wiena syky	3.00

Už metiny apgarsinima, puse pinigu turi butie užmoketa isz wirszaus, o kita puse po 6 menesiu.
Už wisus kitus apgarsinimus, paduotus ant trumpesnio laiko kaip ant metu, tarp butie užmoketi wisi pinigai isz wirszaus.

Nr. 12 CHICAGO, ILL., SUBATA, 20 Kowo (March) 1897 m. Metas V.

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Subata Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka
gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Politiszkos žinios.

—o—

Turkija ir Grekija.

Iki sziol Grekija nepaklausė Europos wieszpatyszczių paliepimo ir nė atszaukė sawo kariaunos nuo salos Kretos. Ką dabar besibauginanczios karės Europos wieszpatystės darys? Ar griebsis priewartos ginklų? Galėtu isz tikro tą daryti, jeigu terp jų but sutartis, to wienok nėra ir Grekija apie tai gerai žino ir todėl ir paliepimo ne paklausė. Wokietija, Maskolija ir Anglija susitarė blokuoti Grekijos portus ir tokiu budu nedaleisti važioti nė ginklų, nė amunicijos, nė walgio ant Kretos ėsancziai jau kariaunai. Prie to wienok neprisideda nė Prancuzija, nė Italija. Prancuzijoj, Italijoj ir Anglijoj gywentojai suszaukė mitingus ant priesztarawymo priesz kokią nors priewartą; gywentojai pritaria grekonims. Taigi randai tų krasztų ne drysta prisidėti prie užmanytos Wokietijos ciecoriaus priewartos, prie ko prisidėjo Maskolija ir Anglija. Kaslink Anglijos, nors ji dabar remia Maskoliją ir Wokietiją, bet gywentojai greitai gal dabartinę waldanczią partiją praszalinti ir jos wietoj paimtu waldžią liberaliszka partija, pritarianti grekonims. Tąsyk Europa pasidalytu į dwi partiji: prie wienos prigulėtu Maskolija ir Wokietija užtarianczios tuom tarpu už Turkiją ir isz kitos pusės: Italija, Prancuzija ir Anglija, už tarianczios už Grekiją ir tąsyk, žinoma, dabartinis susiriszimus Prancuzijos su Maskolija turėtu iszirti. Neseniai praplito žinios, buk Anglija nori su sawo kariauna užimti Kretą; tąsyk grekonys turėtu pasitraukti, bet tokiems Anglijos norams priesztarautu wisos Europos wieszpatystės, nes Anglija sykį užėmusi kokį nors krasztą nors tuom tarpu, jau isz jo ne nori pasitraukti. Toksai todėl Anglijos pasielgimas iszardytu su wisu Europos wieszpatyszczių sziokią tokią sutartį.

Nė Turkija, nė Grekija nesiskubina į karę, nors traukia sawo kariauną. Grekonys sako, kad jeigu Europos wieszpatystės priwers ją su wisu nuo Kretos pasitraukti, tąsyk po wisą Turkiją apsigywenę jų wientaucziai pakels maisztus, nuo kurių turėtu užgimti karė terp Europos wieszpatyszczių, nes tąsyk, ant apstabdymo užgimusios Turkijos waldybose ugnies ir pjowynių ne butų kitokio iszėjimo, kaip wien padalinimas jos waldybų terp Europos tautų, kaip tai 100 metų atgal Maskolija, Wokietija ir Austrija padarė su senowės Lenkijos waldybomis. Tąsyk wienok trims wieszpatystėms lengwiaus buwo susitaikyti negu dabar, neskaitant jau mažų wieszpatyszczių, szeszioms didelėms. Kiekwiena isz jų norėtu užimti geriausią Turkijos krasztą ir per tai besidalydamas turėtu susimuszti. Ką pagimdys wienok isz tikro dabartinės tasynės Grekijos su Europos wieszpatystėms už Turkijai prigulinczią salą Kretą, dabar dar nieks ne gal žinoti. Tas wienok aiszkus, kad Grekija dabar atsisako klausyti įsakymo wisų Europos wieszpatyszczių.

Maskolija.

Nors maskoliszki laikraszcziai užgina, bet Maskolija traukia sawo kariauną prie Turkijos rubežių lygiai nuo Europos, kaip ir nuo Kaukazo. Meilė prancuzų dėl Maskolių auszta nuolatai, atauszys ją dar labiaus, jeigu Prancuzija bus priwersta prisidėti prie priwertimo Grekijos sugražinti sawo kariauną nuo Kretos. Jeigu iszpultu isz tikro reikalas padalinti dabartines Turkijos waldybas, Maskolijai ne paliks be priesztarawimo ir Prancuzija wiską, ką ta nori isz tų waldybų paglemžti. Maskoliszki laikraszcziai atwirai sako, kad Maskolijai turi tekti Konstantinopolius ir Juodmario sriuogos ir ant jos pastatytos twirtynės. Jeigu tas atsitiktu, tąsyk Juodmaris pastotu isz tikro maskoliszku ažeru, į kurį jį įleistų wien tokius swetimų krasztų laiwus, kokius įleisti norėtu. Galybė Maskolijos pasididytu teip, kad ji isztikro galėtu dawinėti sawo paliepimus wisos žemės tautoms. Ant to wienok nesutiks nė wiena Europos wieszpatystė, jeigu jos ne pergalės Maskolija. Ji žino, kad dabar tokiam susidrutinimui prieszintusi wisos Europos wieszpatystės, neiszskiriant ir karszcziausių draugų, todėl ir prieszinasi Turkijos waldybų dalinimui. Maskolijos užrubežinių dalykų ministerio laikraszti, "Le Nord", stengiasi pertikrinti Prancuziją, kad ji tą daro wien ant Prancuzijos naudos, idant ta galėtu nuo anglijonų atgauti anų dabar laikomą Egiptą. Ar pertikrins sawo žodžiais? Teip, tuom tarpu gal tas ir pasiseks, bet ne ant ilgo, kadangi, kaip sako, sauso nieks ne klauso, taigi ir Prancuzija nepasiganėdįs wien žodžiais ir pažadėjimais sziaurės despoto: iszwyti gi anglijonis isz Egipto Maskolija, nors ir norėtu, ne gal, jeigu jie isz czia pats nepasitrauks.

Wietą Szuwalowo, kaipo Lenkijos jeneral-gubernatorius, jau užėmė kunigaikszts Imeretino. Užimdams sawo naują urėdą, dabartinis jeneral gubernatorius, sawo kalboje, nurodė, kokio kelio laikysis waldydamas Lenkiją. Žadėjo sakioti keliais numintais pasitraukusių Szuwalowo ir Apuchtino. Taigi mat ant lenkų wilczių paleido szaltą wandenį. Maskoliai, nė suprantanti wien gywuliszkus jausmus, nekentimą wisokios liuosybės maskoliszki carai, ne suteiks nė lenkams, nė mums, nė kitiems ne maskoliszkiems gaiwalams isz geros walios nieko. Suteiks wiską wien tąsyk, kada mus bijosis, taigi kada mes sutartyj ir wienybėj gywensime. Be to—nieko ne laukkime.

Maskoliszko rando rezidentas prie popiežiaus Ryme, Izwolsky, pasitraukia; jo gi wietą prie popiežiaus užima dabartinis maskoliszkas agentas Bulgarijoj, Czarikow.

Iszpanija.

Iszpanijoj juo toliaus, juo drąsiaus agituoja waldžių prieszinįkai, juo labiaus didinasi pajiegos republikonų ir teip wadinamų karlistų. Liberaliszki laikraszcziai už wisus maisztus kaltina dabartinį ministerių pirmsėdį, Canovasą dėl Castillo. "Imparcial" nupeikia užgirtas dėl Kubos reformas, kadangi jos neužganėdįs maisztinįkų ir per wėlai iszduotos. Laikrasztis klausia, kodėl tų reformų randas ne suteikė sawo waldyboms seniai, kada dar ant jų maisztų ne buwo? Dabar jos ne turi wertės.

Ant pasikėlusių waldybų iszpanijonėms niekaip ne pasiseka paimti wirszų ant maisztinįkų: į didesnius muszius jie nesiduoda įtraukti, maži gi sumuszimai ne gal atsiliepti ant dalykų stowio ypacz, kad ir tuose mažuose newisada iszpanijonėms pasiseka maisztinįkus sumuszti. Ant Kubos 500 kubieczių užpuolė ant iszpaniszkos twirtynės Bajucal, kurioje buwo 600 iszpaniszkų kareiwių. Kubiecziai iszwijo iszpaniszką kariauną isz miesto į aplink jį padirbtus fortus. Paskui, iszdeginę mieste 250 namų, iszplėszė miestą, isz kareiwiszkų krautuwių paėmė daug ginklų ir amunicijos ir su jais pasitraukė wėl į kalnus. Pasislepę fortuose iszpanijonys ne drįso isz jų iszeiti. Potam wėl kubiecziai paweržė nuo iszpanijonų miestą Cailian, isz kurio iszwijo 300 iszpaniszkų kareiwių. Prowincijoj Pinar del Rio, kubieczių wadas Munez užpuolė ant sudrutintų apkasais stowyklų, iszwijo isz jų iszpaniszką kariauną, paweržė nuo iszpanijonų 24 paimtus į nelaiswę kubieczius, kuriuos ant rytojaus rengėsi suszaudyti.

Ant Filipinų su apwaldymu maisztų teiposgi ne geriaus. Berods iszpaniszkos kariaunos wirszinįkas giriasi ir siunczia žinias į Iszpaniją apie pergalėjimus maisztinįkų ir tiek jų jau iszmuszė, kad jeigu wisos tos žinios butų teisingos, tai butų isznaikinti wisi salų wyriszki gywentojai. Tuom tarpu maisztai laikosi ir ne tik nesimažina, bet auga ir drutinasi. Japonija gi, teip kaip Amerika į Kubos reikalus, laukia wien tinkanczios progos ant įsikiszimo ir paėmimo salų po sawo waldžia. Jeigu to iki sziol ne padarė, tai dėl tų paczių priežaszczių, kurių dėl Amerika ne įsikiszo į Kubos reikalus: taigi kad baugmasi, idant susimuszus su Iszpanija, į tarpą neįsikisztų kitos Europos wieszpatystės ir ne atimtu karės waisių.

Pietinė Amerika.

Brazilijoj pajiegos maisztinįkų prowincijoj Bahia auga; dabar jau skaito jų ant 15000 gerai apsiginklawusių wyrų. Prieš juos iszsiųsta rando kariauna likosi sumuszta. Randas iszsiuntė czia jenerolą Cantazia su druta artilerija ant sudrutinimo priesz maisztinįkus iszsiųstos kariaunos ir rengiasi dar siųsti 6000 raitelių. Pajiegos wienok pakėlusių maisztą, norinczių apgarsinti monarchiją, auga kasdieną. Dabar jau randas isz wiso į Bahia iszsiuntė 10,000 kareiwių ir du kariszku laiwu. To ne gana; kitoj prowincijoj, Parana, užgimė teiposgi maisztai. Czia maisztinįkų dabar skaito tik 500, bet pajiegos jų didinasi; kyla maiszai ir prowincijoj Rio Grande. Ant suwaldymo wisų maisztų randui ant galo gal pritrukti pajiegų, o tąsyk Brazilija turėtu pasidalinti į keles republikas, teip kaip atsitiko ir su kitoms Pietinės Amerikos republikoms, kurios teiposgi pasidalina į mažesnes.

Į pietus nuo Brazilijos, republikoj Urugwai, rewoliucijonieriai teiposgi susidrutino. Sumuszė jie rando kariauną priesz juos iszsiųsta. Užgimė czia teiposgi nesutikimai terp Urugwajaus ir Argentinos, isz ko gal toliaus užgimti karė terp tiedwiejų republikų.

Australija.

Austra'ijoj darbinįkas yra brangus, todėl pradėjus dirbdinti geležinkelius, to krasztо kolionijos prie pylimo geležinkelių gabeno chinieczius darbinįkus, kurie užėmė wietas wietinių ir numažino jų uždarbį. Baltiejie parlamente teip ilgai reikalawo apsunkinimo chiniecziams atėjimo į Australiją, pakol ne iszderėjo tokių tiesų. Wietą wienok chinieczių, apsunkinus tiems atėjimą, užėmė dar smarkesni japonieczіai. Dabar australieczіai reikalauja, idant tiesos apsunkinanczios atėjimą chinieczių butų atkreiptos ir priesz japonieczius. Tiesos tos yra szitokios: 1) garlaiwiams ateinantiems į portus kolionijos New South Waliso daleista yra atgabenti tik wieną chinietį ant 300 tonų įtalpos laiwo: 2) kiekwienas chinietis, pirm iszlipimo ant kranto, turi **užmokėti porto užweisdai 100** swarų sterlingų (500 dol.). 3) chinietis niekada ne gal pastoti ukėsu australiszkų kolionijų; 4) nė wienam chinieczіui ne wale dirbti Australijos kastynėse: 5) Už peržengimą tų tiesų, už kiekwieną sykį, paskirta bausmė iki 500 swarų sterlingų arba 2500 dol.

Isz Lietuwos.

Pawasaris Lietuwoj.

Lietuwoj, žiema jau, turbut, pasibaigė. Užstojo jau sziltesnės dienos, pasirodė ir pawasario paukszteliai. Apie Wilnių ir apie Wirbalių, 22 d. Wasario pasirodė wyturiai; tuojaus po jų parlėkė isz szpokai. Gal užstos ant galo wisų laukiamas pawasaris. Pirmutiniai pawasario paukszcziai szį metą nelaukė paprasto laiko: wyturiai atsirado beweik dwiem nedėliom priesz Szwentą Kazimierą.

Isz Sziaulių.

Apie Sziaulius pereitą metą priwiso neiszpasakytai daug wagilių; beweik kasnakt apwogdawo kur nors; wogdawo daugiausiai pas didžturczius arba pas maskoliszkus Sziaulių urėdnįkus. Wagilisi laikėsi kaime Szimsza. Isz Szimszos pabaigoj pereitų metų iszlėgo į Ameriką wadowas tų wagilių, czigonas Serafinawyczia, kitaip Serafinu wadinamas. Nuo to laiko, kaip czigonas isz czia iszlumė ir wagystos pasiliowė.

Prekės lietuwiszkų jawų Liepojuj.

Prekės lietuwiszkų jawų Liepojaus porte mažai te persimainė. Už rugius moka po 56 kap. už pudą; už geresnius ½ kap., daugiaus. Kwieczіai po 94 kap. bet perka tik gerus, ant priplėkusių nėra pirkėjų. Awižos lietuwiszkos geriausios po 60—64 kap.; prastesnės po 58—59 kap.; su wikiais po 2—3 kap. pigiaus ant pudo. Miežiai geri po 53—54 k. Žirniai po 61—62 kap. Linų sėmenų po po 1 rubl. ir ½ kap. už pudą. Kwietinės klynės stambiausios po 58 kap.: stambios po po 53—56 kap.; widutinės po 45—52 kap; smulkios po 43—44 kap. Kanapių sėmens geriausi po 1 rublį 5 kap. už pudą.

Wagiliaus nelaimė.

Ant wieno isz priemieszczių Rygoj szitokia nelaimė pasiekė wieną wagilių. Atėję į wienus didelius namus, užtiko priemenioj stowinczią medinę skrynią, atidarė ją ir pradėjo kraustyti; iszmestus daiktus rinko į pundelį, susiriszo ir rengėsi jau su jais eiti kitur, bet iszgirdo keno ten besiartinanczius žingsnius ant trepų. Persigandęs, paliko surisztus daiktus ant grindų, o pats įlindo į skrynią ir norėjo užsiwožti. Antwožas wienok buwo sunkus, wos jį užleido, jis ir užsirakino ir, tokiu budu, wagilius umai paszoko, sudawė dar su kumszczia persigandusioms merginoms ir iszbėgo ant ulyczios niekeno nesulaikytas.

Didelės wėtros.

Didelės wėtros siautė tuluose Lietuwos krasztuose: smarkiausios buwo Garteno (Grodno), Minsko gubernijose, teiposgi rytiniuose pawieczіuose Wilniaus gubernijos. Daugelis triobų po kaimus ir miestus likosi isznaikytų. Daugelis gywulių iszgriautuose twartuose likosi užmusztų; yra ir keletas užmusztų žmonių; apkultų gi yra labai daug. Wėtra giriose labai daug padarė blėdies, daug medžių isz szaknų iszwartė arba pusiau perlaužė.

Užsidegė Wilniaus Katedros bažnyczia.

21 d. Wasariaus, apie 11 walandą wakare, terp koliumnų, nuo zamkinio skwero, Wilniaus katalikiszkos katedros bažnyczios užsidegė sudėtos medinėse statinėse anglys, wartojamos prie apsrukinimo bažnyczioj. Nuo statinių ugnis prisigriebė medinės ties tuom daiktu sienos ir durų. Ugnį wienok užtėmyjo praeiwiai ir greitai užgesino. "Wilensky Wiestnik" sako, kad tas atsitiko per neatsargumą bažnyczios sargo, kurisai į statinę sumetė deganczias anglis. Sunku wienok su prasti, kaip nuo deganczių anglių statinės pirmiaus neužsidegė, kadangi diewmaldystos bažnyczioj naktyj ne buwa, todėl ir prie aprukinimo deganczios anglys ne galėjo but wartojamos; aiszkinime "Wilensko Wiestniko" daug yra nesuprantamo.

Maskoliszki skaitymai zmonėms.

Kaune susitwėrė isz maskolių komisija, kurios priderystė yra parengti maskoliszkus skaitymus. Kaip ta komisija atliko sawo priderystę, parodo jos apgarsytos žinios apie tokius skaitymus parengtus pereitą metą. Isz tų žinių matyt, kaip tai komisijai rupi pakėlymas žmonių proto. Skaitymai buwo parengti ruimuose wietinio miesto teatro ir sztai ką skaitė: 1) Pasakas Puszkino: Apie žwejotoją ir žuwytę, Apie prekėją Kuzmą Odolopą ir jo darbinįką Waldą. 2) Kapitono duktė, Puszkino. 3) Keletas eilių Nekrasowo. 4) Gywenimas ir darbai cieco riaus Aleksandro II. 5) Gawenia, Sokolowo. 6) Apie ciecorių Mikalojų I. 7) Apie Petrą Didyjį. 8) Apie senowės Egiptijonieczius ir apie jų krasztą. 9) Taras Bulba, Gogolio ir 10) Waikų pasaka: Arklys kuproczius. Matomai maskoliszki paszlemėkai wisaip stengiasi szwiesos prie žmonių neprileisti. Isz wisų 10 skaitymų wien wienas turi dėl žmonių kiek wertės, o tuom yra skaitymas apie Egiptijonieczius. Tuom tarpu komisija Kauno žmonės apdowanojo wien iszgirimais seniai pastipusių, pasmirdusių, prakeiktų carų, kurie niekada žmonijai nė jokios ne suteikė naudos.

Europos waldonų susiwažiawimas.

Baltstogė, Garteno (Grodno) gub., rengiasi prideranczіai priimti besirengianczius czia atsilankyti szią wasarą Europos waldonus. Wasarą mat Maskolija (žinoma, jeigu iki wasarai ne užgims karė) apie Baltstogę (Bialostoką) rengia didelius sawo kariaunos manewrus, ant kurių rengiasi atkakti: Austrijos ir Wokietijos ciecoriai ir Prancuzijos prezidentas. Austrijos ciecorius, kaip sako, per tą laiką apsigywęs pas grafą Riedigerą-Dailidę, Wokietijos ciecorius pas fabrikantą Moesą, Prancuzijos gi prezidentas namuose sztabo dragunų regimento.

Latwijos baznytinės mokslainės.

Rygos moksliszkame apskrityj, taigi Latwijoj, prie wisų liuteroniszko tikėjimo bažnyczių buwo įrengtos mokslainės, kurios buwo po užweizda dwasiszkos waldžios. Dabar tas mokslaines paėmė po sawo globa maskoliszka apszwietimo ministerija ir pradeda sawiszkai perdirbinėti. Žinoma, kad per tai skaitlius mokslainių pasimažįs. Seniaus, ant atidarymo tokių prie bažnyczių mokslainių užteko pritarimo parapijonų, dabargi reikės pirma iszsipraszyti daleidimo nuo ministerijos ir nuo apskriczio mokslainių užweizėtojaus.

Užmusztas policijantas.

Maskoliszkas laikrasztis, "Birżewyja Wiedomosti" raszo, kad miestelyj Żeludki, Lydos pawietyj, Wilniaus gub., likosi užmusztas policijantas Żuluks. Isz kanceliarijos santaikos sudo iszėjo du wyriszkai terp sawęs basiprowojanti ir matomai sudo nusprendimu nepasiganėdindami, pradėjo ant ulyczios pesztiesi. Ant pesztynių atėjo policijantas ir liepė paliauti, bet besipeszanti pradėjo jį kolioti. Tada Żuluks sudawė wienam isz besipeszanczių ir norėjo aresztuoti, užtatai jo prieszinįkas szoko į pagelbą, pagriebė kuolą ir dawė su juom policijantui į galwą. Policijantas puolė ir po walandai ant ulyczios ir pasimirė. Subėgo susirinkę ant miestelio riukos žmonės ir leidosi užmuszėją wyti, bet pawiję teip sunkiai sumuszė, kad nors jį suėmė, bet wargiai bo iszgis.

Ateinanti Lietuwos paroda.

Szį metą, Gegužio mėnesyj, atsibus Wilniuje wisos Lietuwos produktų, gywulių, amatų ir iszdirbimų paroda. Triobas jau dabar rengia. Paroda ta dalinasi į 7 skyrius: 1 skyrius—gywulių auginimo. Czia priguli: arkliai, asilai, mulai, raguoti galwijai, awys, kiaulės, szunias, kralikai, wisoki paukszcziai, bitys, žuwys ir wisoki prie jų auginimo įnagiai. II. Produktai gywulių auginimo, kaip antai: pienas ir isz jo iszdirbimai; įnagiai pieninįkystės; produktai gywulių auginimo teip apdirbti, kaip ir žali. III. Žemdarbystės produktai, padalinti į 5 wietas: walgio augmens, paszaras, iszdirbystei reikalingi augmens ir aliejiniai. IV sodauninįkystė ir girinįkystė. V Produktai iszdirbystės. VI. Wisokių weislių mėszlai, mineraliszki ir organiszki, durpos kaipo mėszlas ir t. t. VII. Wisoki ukinįkų naminiai iszdirbimai. Prie paskutinio skyriaus priguli wiskas, ką tik ukinįkai ir ukinįkės sawo namuose iszdirba. Geistina labai, idant su tokiais iszdirbimais kuo dagiausiai lietuwių pasirodytu.

Isz Prusų Lietuwos.

Netoli Karaliaucziaus, gromatneszys, lietuwys Redat, iszneszіojantis laiszkus po kaimus miesto aplinkinėse, ant kelio likosi baisios darganos užkluptas ir užpustytas; tik ant rytojaus rado jau suszalusį kuną. Redat paliko paczią ir waikus.

Labgawoj atsitiko didelis gaisras, kokio czia jau nuo seniai ne buwo. Apie 10 walandą wakare užsidegė skurų dirbinyczia Grossmano. Nuo czia ugnis greitai perszoko ant namų ir arklinyczių Naroto ir ant pardawinyczios Morgenroto. Wisos užsidegusios triobos sudegė iki pamatų.

Baltiko pakrantėse, netoli Weichselmuendė, rado naujas gentaro kastynes.

Nauji lietuwiszki rasztai.

Kątik gawome pirmą numerį naujo lietuwiszko laikraszczio, po wardu **"Lietuwos Darbininkas Laikrasztis paszwęstas reikalams Lietuwos darbininku luomos. Iszeina ne perijodiszkai". Spaudintas Cyriche Sweicarijoj.** Yra tai laikrasztis lietuwiszkos socijal-demokratiszkos partijos. Kalba laikraszczio gera; straipsniai apdirbti gerai; telpa juose daug naujų žinių apie padėjimą darbinįkų, jų kową su kapitalu. Pirmame numaryje swarbesni straipsniai: Friderikas Engels, Draugijinės sanlygos Lietuwoje, Apie kasas. Swarbios žinios isz maskoliszkos tiesdarystės. Daug žinių apie darbinįkų krutėjimą ir jų buwį wisokiuose krasztuose, o terp tų ir Lietuwoj. Matomai tas laikrasztis nesidabos laiko, kada numariams pridera iszeiti, bet rėdystė juos iszleis tąsyk, kada susirinks užtektinai medegos.

Parmazonas arba Baisumas Diewo Rustybes. Parasze Szwentmikis.

Po tokiu užwardinimu iszėjo lietuwiszkoj kalboj pasakojimas. Yra czia apraszytas padėjimas beturczių, jų wargai ir skriaudos, kokias kenczia jie nuo kitų luomų, kurioms nerupi pakėlymas doriszkas ir protiszkas warguolių. Kalba pasakojimo gera; iszreiszkimas ne blogas. Galima su autoriumi ne sutikti kaslink pakraipos, bet reikia pripažinti, kad jisai jau pripratęs prie raszto ir moka žmonėms sawo nuomones suprantamai iszreikszti. Knigutė tai ne didelė, wos 37 puslapių. Kur ji iszleista, ne paduota.

Juokai.

Pati: — Girdėjau buk Motiejų, bewažiuojant jam į sz'iubą, suaresztawo jo kreditoriai užskolas.

Wyras: — Asz wisada sakiau kad jis laimingas ir wisada nuo nelaimės moka apsisaugoti.

—o—

Sesuo: Jokubas sziądien dawė man pažadėjimą imti manę už paczią, nors pasipažįstawa wos nuo keletos dienų.

Brolis: — Todėl, kad mažai tawę pažįsta ir pažadėjo imti už paczią.

—o—

Daktaras: — Kas jums yra, kas kankina?

Ligonė: — Kankina liga, o kokia, tai jau jus geriausiai turite žinoti, jeigu ėsate daktaru.

Isz Amerikos.

Dideli nelaime.

PRINCETON, IND. Greitasis trukis Chicago & Nashville geležinkelio, 11 d. Kowo, iszszoko isz rėlių ant Evansville & Terre Haute geležinkelio linijos, netoli geležinio tilto White River. Kelio pylimas mat likosi twano paplautas ir nors kiti trukiai laimingai perbėgo per pawojingą wietą, bet atbėgus minėtam, bėgancziam isz Chicago greitamjam trukiui, pylimas kelio įlugo. Lokomotywa, pacztinis, bagažinis ir dėl rukanczių wagonai įpuolė į nuslugimą, o paskui į upę. Likosi užmuszti: trukio konduktorius, peczkurys ir keturi nepažįstami pasažieriai; sunkiai sužeisti: lokomotywos konduktorius ir wagonų stabdėjas, kurisai nusilauže koją.

Stowys prekybos ir iszdirbystes.

Pereitą sąwaitę Suwienytose Wieszpatystėse Sziaurinės Amerikos atsitiko 256 nusibankrutinimai, Kanadoj gi 61, taigi isz wiso 317. Pereitą metą tą paczią sąwaitę buwo jų isz wiso 360. Kaslink bankų operacijų, jos tą paczią sąwaitę pereitų metų buwo ant 7% didesnės; imant gi wien Suwienytas Wieszpatystes, jos pereitą metą buwo ant 2,2% didesnės, Chicagoj gi net ant 11,5%. Wisose darbo dalyse, pagal surinktas Dano agenturos žinias, užtėmytinas yra wis, nors labai mažas, pagerėjimas: nors per tą sąwaitę keletas dirbtuwių likosi uždarytų, bet, wieton užsidarusių, wisgi yra daugiaus pradėjusių darbą.

Expliozijos nuplikyti.

PITTSBURG, PA. Trys sanariai komisijos rando paskirtos, kaipo inspektoriai dirbtuwių, atkako czia peržiurėti plieno dirbtuwes. Kada jie prisiartino prie didelio pecziaus dirbtuwėj Carbon Steel Co., wienas isz jų padegė briežiuką ir užkiszo jį už peczius durų, norėdams apszwiesti widurį. Pasirodė wienok, kad pecziuje prisirinko daug gazų, kurie nuo briežiuko liepsnos ir expliodawo. Expliozija buwo teip smarki, kad wisi trys inspektoriai nuo jos skaudžiai apdegė.

Kare baltweidžių su negrais.

BIRMINGHAM, ALA. 14 d. Kowo, negras Hunter užpuolė ant wieno baltweidžio, norėdamas pinigus paweržti. Policijantas Perdue buwo nusiųstas surasti užpuoliką ir isz tikro jį surado, bet kada norėjo suaresztuoti, Hunter iszsitraukė rewolwerį, szowė, sužeidė policistą ir norėjo pabėgti. Perdue bėgo paskui szaudydamas ir paszowė plėsziką į peczius. Wienu wienok paleistu szuviu užmuszė 5 metų negriszką mergaitę. Susirinko negrai ir užpuolė ant policisto; subėgo daugiaus policistų ir baltweidžių ir prasidėjo kruwina karė terp negrų, baltweidžių ir policistų, kurioje apie 20 žmonių likosi paszautų.

Užberti.

PITTSBURG, PA. Kastynėse Berwind White, Duboise, atsitiko smarki gazų expliozija, kuri iszgriowė kastynių olas. 31 darbinįkai likosi olose užberti. Kastynės tos yra apie 300 pėdų gilios. Užbertus wienok laimingai atkasė, isz kurių tik keturi turėjo nuplikytas burnas ir rankas, bet wisų nuplikimai, nors labai skaudus, ne pawojingi.

Bledys twanu padarytos.

"Pereitame "Lietuvos" numeryje mes padawėme jau apie didelius twanus Missouryje, Indianoj. Twanai tie pagadino daugel geležinkelių linijų. Baltimore & Ohio Southwestern geležinkelis pasamdė 1000 darbinįkų ant taisymo pagadyto kelio. Blėdis, kokias twanai padirbo wien ant geležinkelių linijų, skaito ant 3,000,000 dol. Dabar keliai jau ant tiek pataisyti, kad trukiai gal bėgioti.

Kaip žmones per neiszmintingą ukewimą pats gadina orą.

Daktaras Sam Duffield surinko žinias apie platinimasi plauczių ligų ir džiowos Michigano sztete. 1895 m. Detroite pasimirė 106 žmonys nuo džiowos, o 266 nuo plauczių uždegimo; pereitą metą pasimirė nuo džiowos jau 415 ir nuo plauczių uždegimo 279 žmonės. Priežastis pasidaugininimo myrių—yra neiszmintis paczių gywentojų, kurie isznaikynę girias spyglinių medžių, pagadino wiso szteto orą. Seniaus isz rytinių sztetų apimti plauczių ligų traukė į Michiganą sweikatos jieszkoti, dabar gi ir wietiniai gywentojai bėga isz czia, idant sawo sweikatą apsaugoti.

Wetros iszgriautas.

Ralston ir jo aplinkinės, apskrityj indijonieczių Osage giminės, likosi su wisu wėtros isznaikyti. Wėtra traukė per wieną mylią placziai ir wiską naikino, ką tik ant sawo kelio patiko. Daugelis žmonių likosi apkultų; užmusztų wienok nepasirodė. Wieną mėnesį atgal užgimė czia wėtra ir teposgi daug blėdies pridirbo; dabar gi Rolstoną su wisu isznaikikino.

Nauji Amerikos ambasadoriai.

Užstojus ant prezidento wietos McKinleyui, maino jis senus urėdnįkus ne tik widuriuose Suwienytų Wieszpatyszczių, bet ir jos užrubežiuose; ambasadorių wietas dalina sawo szalinįkams. John Hay, isz Illinois, liekasi paskirtas ant ambasadoriaus Londone; jenerolas Horace Porter, isz New Yorko, ant ambasadoriaus į Paryžių; buwęs gubernatorius Minnesotos, Merrian, ant ambasadoriaus į Berlyną, William Draper, isz Massachusets, ant ambasadoriaus į Rymą.

Sudege hotelis.

BUFFALO, N. Y. Užsidegė czia didelis Chicago House hotelis, pn. 125 Washington str. Du apsistoję hotelyj swecziai užmigo lowoj, užtroszko jie nuo dumų, pakol galėjo iszgelbėti; wiens iszszoko nuo augsztutinių lubų per langą ant ulyczios ir sunkiai apsikulė; kiti su dideliu wargu iszsigelbėjo, bet jų daiktai sudegė.

Dideli sniegai.

Isz Pietinės Dakotos ateina žinios apie daugybę iszpuolusio sniego ir baisius pustymus. Chicago & Northwestern geležinkelio linija likosi užpustyta, žemė sniego uždengta ant 4—6 pėdų giliai; kaip kur wėtra suneszė neiszpasakytai augsztas pusnis. Geležinkelio trukiai galėjo ateiti tik iki Gettysburg. Mieste Huron žmonems truksta kuro, kadangi trukiai negal atgabenti anglių.

Pawojingas padejimas.

BAY CITY, MICH. Neiszpasakyto didumo lytis, kuri užėmė wisą Saginaw uostą, likosi wėjo su laužyta ir nustumta toliaus į ažerą. Ant jos buwo 200 žwejų. Puczia smarkus pietinis wėjas ir stumia lytį su žwejais wis toliaus ant ažero. Taigi ant jos ėsanti žwėjai yra dideliame pawojuje; jeigu lytis suskiltų, ant jos ėsanti žwejai turėtu prigerti.

Smarki Expliozija.

CLEVELAND, OH. Geležies liejinyczioj Emmos atsitiko expliozija sutarpintos geležies, kurios trys darbinįkai likosi mirtinai nuplikyti; yra ir daugiaus nuplikytų, bet kiti nepawojingai. Darbinįkai mat liejo sutarpintą geležį į grabes ir tąsyk tai atsitiko expliozija. Nuplikytus nugabeno į alexijonų ligonbutį, bet trijų nėra wilties nuo myrio iszgelbėti.

Nužudyti.

SING-SING, N. Y. Likosi czia, su pagelba elektriszkos žudymo prietaisos, nužudytas negras Arthur Maghew, ant tos bausmės sudo nuspręstas už užmuszimą Stephono Powell, Hemsteade.

Plata, Mo. Likosi czia pakartas George Mathews, ant to sudo nuspręstas už užmuszimą Jameso Irwing.

ROCHESTER, N. Y. Likosi czia pakartas John Sullivan, ant to sudo nuspręstas už užmuszimą moteries Dutcher ir jos sunaus.

FRANKFORT, KY. Gubernatorius Bradley atmetė praszymą susimylėti, kokį buwo padawęs ant nužudymo nuspręstas už nužudymą merginos Pearl Bryan, dantų gydymo mokslainės studentas, Scot Jackson. Bus jis pakartas 20 dieną Kowo szių metų.

Ateiwiai in Amerika per paskutini pusmeti pereitu metu.

Ateiwių užweizda apgarsino žinias apie skaitlių ateiwių, atkakusių į Ameriką antroje pusėje pereitų metų. Isz tų žinių matyt, kad nuo 1 Liepos iki 31 Gruodžio pereitų metų į Suwienytas Wieszpatystes Sziaurinės Amerikos atkako isz wiso swetimų ateiwių 149808, ant 42200 žmonių mažiaus, negu per tuos paczius mėnesius užpereitą metą. Sausio mėnesyj szių metų atkako ant 3325 mažiaus, negu Sausyj pereitų metų. Sunkios darbo iszlygos, gražinimas atgal atkakusių ateiwių, yra swarbiausia priežastis jų sumažėjimo.

Amerikos iszwežimas in swetimus krasztus.

Wieszpatystės statistiszkas biuras apgarsino žinias apie Amerikos produktų iszwežimą į swetimus krasztus. Isz tų žinių matyt, kad Wasario menesyj szių metų iszwežimas, sulyginant su Sausiu mėnesiu szių metų, diktai sumažėjo. Grudų iszwežimas Wasariaus mėnesyj pasiekė 15006657 dol. wertės, taigi jis ant 2000000 dol. wertės buwo mažesnis negu Sausio mėnesyj. Medwilnės iszwežta už 17190738 dol., taigi ant 11250000 dol. mažiaus negu Sausyje. Iszwežimas mineraliszkų aliejų pasiekė wertės 4561148 dol., taigi ant 500000 dol. daugiaus, negu Sausyje. Iszwežimas mėsos ir gywulių pasiekė $12408811 wertės, taigi ant $600000 mažiaus. Per paskutinius asztuonis mėnesius, iki galui Wasariaus, Amerika isz gabeno: jawų už $136951789; pereitą metą į tą patį laiką isz gabeno jų už $94224249; medwilnės už $186668700, pereitą gi metą už $144324695; mineraliszkų aliejų už $41784365, taigi ant $500000 daugiaus negu pereitą metą; mėsos ir galwijų už $106 778164, taigi ant $500000 mažiaus negu pereitą metą. Imant gi wisas keturias weisles taworų už Wasarį iszwežtų į swetimus krasztus, buwo jų už $49167354, taigi ant $13000000 mažiaus negu Sausyje szių metų. Imant gi wisus 8 mėnesius, iszwežimas didesnis už pereitą metą ant $85 220000.

Nelaimes ant geležinkelio.

CHILI CITY, GA. Geležinkelio maszina (lokomotywa) Dade Coal Company, terp kastynių tos kompanijos ir Farnace, nupuolė per twano nunesztą tiltą. Puolant deganczios anglys isz peczians iszsiwertė tiesiog ant krutinės maszinisto; peczkurį numetė į szalį ir suspaudė teip, kad tas ne galėjo ateiti į pagelbą deganczian maszinistui; tasai meldė peczkurį jį nuszausti ir tokiu budu iszliuosuoti nuo neiszpaskytu kanczių, bet ansai niekuom pagelbėti negalėjo; maszinista iszpalengwo su wisu sudegė. Peczkurys yra teiposgi mirtinai apdegęs.

ROME, GA. Netoli nuo czia, Southern geležinkelio trukis įlužo užbėgęs ant tilto, pastatyto ant upės Etowah. Septini wagonai nupuolė į upę, užsidegė ir beweik su wisu sudegė. Keturi geležinkelio tarnai mirtinai likosi sužeisti, isz važiuojanczių gi pasažierių du yra lengwai apkulti.

ATCHISON, KANS. Netoli Hiawatha, Kans, ant Missouri Pacific geležinkelio atsitiko nelaimė. Du geležinkelio tarnai ir wienas pasažierius likosi užmuszti, 5 gi yra sunkiai apkulti. Susirinko mat ant kelio arkliai, atbėgęs trukis juos perwažiawo, bet ir pats isz rėlių iszoko.

Senowes Azteku aukurai.

Ant lauko wieno farmerio, netoli Kansas City, jau nuo seniai buwo patėmyta daug kalwų, kurios matomai buwo tyczia žmonių nupiltos, bet ant tų kalwų nieks isz mokslinczių ne atkreipė sawo atydos. Neseniai wienok tos farmos sawinįkas, Beavers, norėdamas statyt namus ant wietos, kur buwo wiena isz tokių kalwų, ją iszkasė ir rado joje kapus, kuriuose buwo dar užsilikę žmonių kaulai, ir drauge ginklai labai senų laikų. Atradęs kas yra wienoje tokioje kalwoje, Beavers pradėjo kasinėti kitas ir persitikrino, kad ir kitos ne gamtos, bet žmonių nupiltos. Atkako ir mokslincziai, kurie nusprendė, kad wisos tos kalwos likosi nupiltos seniaus czia gywenusios tautos. Atrado tose kalwose akmenį, kuris turėjo but senowės aukuru; jame, taigi įdubusioj wietoj, buwo dar pelenai nuodegintų diewaicziams aukų; kaulų kitose nerado, teiposgi ne buwo ir ginklų. Mokslinczіai sprendžia, kad tos nupiltos kalwos yra tai aukurai seniaus Suwienytų Wieszpatyszczių plotuose gywenusių aztekų, kurie paskui isz czia persikėlė į Meksiką ir paliko žingeidžius likimus ypatiszkos ir tai gana augsztos kulturos. Aztekai, kaipo aukos sawo diewaicziams, degino ant aukurų ir žmonis; tą darė jie, nors jau retai, ant iszmeldimo pagelbos karės diewaiczio sunkiose karėse ir laike wieszpatawimo Montezumų, laike Kortezo už kariawimo Meksiko po iszpanijonų waldžia.

‡ Baisi wėtra siautė apie Ashland, Wis., laike kurios daug žmonių prażuwo. Wėjas sulaužė ledus ant ežero Superior ir sustumė lytis prie Apasztalų salų, kur jos susigrudo ir padarė kalnus ant 50 pėdų augsztcio.

‡ BEACH HILL, W. V. Iszlėkė czia į padanges garinis katilas lentų pjowinyczios Paffenbergo. Sunus pjowinyczios sawinįko likosi užmusztas, o keletas žmonių yra sužeistų.

‡ Mieste Dover, Ten. sudegė pawieczio kalinys. Buwo jame keturi kaliniai: wienas baltweidis ir keturi negrai. Baltweidžiui pasisekė iszbėgti, bet negrai sudegė.

‡ Meksike, apskricziuose Michoacan ir Colima buwo smarkus žemės drebėjimas. Wulkanas (ugnakalnis) Colima, kurisai rodėsi jau užgeses, wėl pradėjo ugnį mėtyti. Gywentojai kaimų apaczioj ėsanczių isz baimės iszbėgiojo isz sawo namų.

Isz darbo lauko.

¶ NEW, YORK. Sztraikas darbinįkų dirbanczių prie marszkinių siuwimo traukiasi czia to liaus. Keli szimtai darbinįkų sugrįžo prie darbo, bet beweik tiek jau paliowė dirbę. Pereitą sawaitę 1000 darbinįkų iszderėjo sau tokias iszlygas, kokių geidawo. Dalis skalbinyczių darbinįkų, pritarianczių pakėlusiems sztraiką, teiposgi paliowė dirbusi. Sztraikas siuwėjų prie wirszutinių drabužių (mantelių) traukiasi toliaus ir turbut ne greit pasibaigs.

¶ KANSAS CITY. Mo, Angliszki kapitalistai rengia czia dideles pjowinyczias, ant paweikslo Chicagoj ėsanczių. Nori jie įrengti agenturas wisokiuose Amerikos ir Europos miestuose ir padaryti tas naujas pjowinyczias didžiausiomis ant swieto. Ima prie to dalywumą keletas amerikoniszkų kapitalistų isz St. Louis ir Indianopolis.

¶ PITTSBUG, PA. Dirbtuwės Keyston Rolling Mills, Pittsburge ir Standard Mfg Co., Alleghenyj, apgarsino, kad darbinįkų uždarbis liekasi numažintas ant 10–20%. Darbinįkų abiejose dirbtuwėse yra 900. Dirbtuwėje gi Pennsylvanija Rolling Mills apgarsino, kad czia uždarbį numažina ant 10%. Paskutinėj dirbtuwėj dirba 1000 darbinįkų

¶ SALINNEVILLE, OH. 150 darbinįkų Ohio & Pennsylvania Coal Co. paliowė dirbę todėl, kad kompanija ne sutiko pagerinti wentilacijos kastynių olose. Darbinįkai atsiszaukė į rando inspektorių ir tasai liepė jiems paliauti darbą. Ne labai mat pralobę kompanijų sanariai rupinasi apie darbinįkų sweikatą.

¶ NEW, YORK. American Sugar Rafinery, Brooklyne, kuri beweik per isztisus metus buwo uždaryta, pradėjo wėl dirbti. Priėmė czia 500 darbinįkų. Cukraus rafinerija Havemeyero priėmė teiposgi 200 naujų darbinįkų.

¶ Sztraikas darbinįkų prie triobų statymo Chicagoj pasibaigė. Darbinįkiszkos unijos apgarsino, kad sztraikas pasibaigė ir darbinįkai gal dirbti pas tuos kontraktorius, kurie mokės už darbą po 3 dol. 20c. ant dienos.

DERBY, CONN. Dirbtuwė bowelninių iszdirbinių Sheltone likosi uždaryta. Neseniai susztraiwo 27 nudėjai. Dirbtuwės sawinįkas, norėdamas nubausti darbinįkus, su wisu uždarė sawo dirbtuwę.

¶ HALIFAX, Canada: 13 medwilnės werpinyczių rytinėj Kanadoj sutrumpino darbo laiką ant teip ilgai, kol laikai ne pagerės. Skundžiasi czia, kad nėra kur iszdirbimus pardawinėti.

¶ VERMONT, N. Y. Granito dirbtuwė Charleso Moore & Co, didžiausia wisame sztete, kuri pereitą rudenį likosi uždaryta, pradeda wėl dirbti.

¶ HUNTINGTON, PA, Darbinįkai dirbanti anglių kastynėse Eicholbergero & Hickso ir Sweet & Bedford, dėl numažinimo jų užmokesnio už darbą, paliowė dirbę.

¶ ST. PAUL, MINN. Žagrių ir plugų dirbtuwė nusibankrutino ir likosi uždaryta;—dirbę czia darbinįkai neteko darbo.

¶ Kalnakasiai Citizen Coal & Coke Co., Boldwin Mamerison Co. paliowė dirbę; reikalauja jie pakėlymo užmokesnio už darbą.

¶ PHILADELPHIA, PA. Sztraikas audėjų dirbtuwės John & James Dobson pasibaigė. Darbinįkai grįžta prie darbo.

¶ MOTREAL, CANADA, Montreal Rolling Mills Co. uždarė daugumą sawo dirbtuwių.

¶ CLEVELAND, OH. Sztraikas darbinįkų laiwų dirbtuwės pasibaigė; grįžta jie prie darbo.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

—o—

Reikaluose emigrantų namų.

Jau wisi musų laikraszcziai iszeinanti Amerikoj atsiliepė apie reikalą emigrantų namų. Paskiausiai apie tai atsiliepė "Tėvynė". Teisingai sako "Tėvynė", kad tą klausymą jau ne kartą buwo pakėlę musų laikraszcziai, bet kad jie yra, teip sakant, gana siauraі suprantamai musų partijų laikraszcziais, taigi, pakėlus klausymą laikraszcziai wienos partijos, reprezentantai kitos ne parėmė, bet stengėsi iszjuokti patį užmanymą ir wisaip jį diskredituoti. Isz wien dirbti ant atlikimo kokio nors reikalo mes dar isz tikro ne bandėme ir jeigu kada nors pabandėme, tai parodėme wien, kad prie tokio darbo mes dar ne tinkame. "Tėvynė" klausia, "ar tai ne butų geriaus, kad butų buwęs iszrinktas tam tikras komitetas dėl emigrantų namo, kurio priderystė butų buwę pirma wisoko isztirti isz pamatų tą dalyką, apskaityti kiek rėikės padėti ant to pinįgų isz pradžių ir kiek paskiaus reiks kas metą"

Twerti tokį komitetą ant apswarstymo to dalyko iki sziol ne buwo galima todėl, kad mes dar ir dabar ne susėjome tikrai į susipratimą kaslink to dalyko; sziądien mes wos pripažinome wisi reikalą emigrantų namo, bet pamatų, ant kokių reiktu jį statyti, dar pats ne iszdirbome. Todėl tai twerti komitetą buwo per anksti. Ką gi toks susitwėręs komitetas galėtu atlikti, jeigu jis pritarianczių ne rastu? Iki sziol ant emigrautų namo mes turime pažadėtų apie 400 dol. Su tais pinįgais sunku ką nors pradėti, nes pradėjus toliaus pinįgų galėtu pritrukti, ir jeigu dėl stokos turto komitetas nieko ne atliktu, galėtu užgimti apkaltinimai komiteto, kurie jo sanarius grasintu nuo darbo ir per tai iszirtu ir patsai komitetas. Taigi visas dalykus wėl atsirastu ant tos paczios wietos, ant kurios stowėjo pakeliant patį užmanymą. Reikia mums patiems tame labiaus susiartinti, ir tik geriaus susipratus, galėsime rinkti komitetą.

Isz Scranton, Pa.

Didžiausi lietuwių wargai Scranone—yra stowis musų bažnyczios. Pasitraukus senam musų prabaszcziui, musų parapijonai pasidalino į dwi partiji. Per wienus metus bažnyczios skolos pakilo iki 4500 dol., o iszmokėta tik 1000 dol. Po atsitraukimui prabaszcziaus, bažnyczios komitetas, per 9 paskutinius mėnesius iszmokėjo 1900 dol., taigi isz wiso 2900 dol. ir dabar yra skolos 1600 dol. ir 1000 dol. wyskupui, kuriuos musų parapijai paskolino, taigi isz wiso turime bažnytinės skolos 2600 dol., kurią dar szį metą tikimės iszmokėti. Paskui pradėsime rupintiesi apie pastatymą klebonijos. Atsitraukus musų prabaszcziui, labai sunku buwo mums susitaikyti: wieni norėjo su wisu atsimesti nuo bažnyczios ir wisai ant jos užlaikymo nieko ne mokėti, kiti norėjo pirkti lotus ir statyti kitą bažnyczią, palikdami seną skolomis apsunkytą. Nesutikimai tie wienok isz palengwo isznyko. Du parapijiniai baliai atgabeno pelno 455 dol. Jeigu ne sunkus bedarbės laikai, tai gal įstengtume musų bažnytėlę pakelti augsztyn. Dabar mes neturime kunigo. Musų parapijos komitetas kelis kartus jau buwo pas wyskupą ir prašė kunigo, bet iki sziol jo malda wimai ne atgabeno waisiaus. Isz pradžių atwažiawo aprupinti mus dwasiszkais reikalaus isz katedros kunigas irlandietis, bet 9ir10 dieną szio mėnesio atsilankė ant iszklausymo iszpažinties kun. Szedwydis ir kun. Kaupas. Tuodu žadėjo mums parupinti kunigą, jeigu ne ant wisados, tai ant tulo laiko.

Prie tų musų wargų prisideda ir kiti— o tais yra blogi musų brolių pasielgimai, labiausiai gi girtuoklystės ir pesztynės. Po paskutiniai pedei, 4d. Kowo, tik pas wieną skwajerį lietuwiai turėjo užsimokėti net 116 dol., mokėdami wieni po 5 dol. kiti po 6 dol. 10 dol. ir 15 dol. už musztynes—o ką kasztawo gėrymai, kurie tas musztynes pagimdė? Jeigu musų broliai tik pusę tų pinįgų apwerstų ant įrengimo naudingų lietuwystei įrėdnių, kiek tai gero galėtu atgabenti? Turėtume ne tik emigrantų namus, skaitinyczias, bet ir paweikslingas mokslaines, o dabar, per girtuokliawimus užsipelnome tik wisų panie kinimą. Mes girtuokliaujame per naktis, gabename sunkiai už dirbtus pinįgus skwajeriams už nakwynę aresztuose, penime szinkorius, už tai ir wargstame. Ar ne geriaus už jų dalį iszsiraszyti laikraszczius ir knįgas, ir wieton girtuokliawimų ir pesztynių pradėti skaityti, stengtiesi apsiszwiesti? Riszkimės broliai į wieną ryszį, dėkime aukas ant įtaisymo wisiems reikalingų įrėdnių, skaitykime laikraszczius, tada busime linksmesni, turtingesni ir užsipelnysime paguodonę tų, kurie, už musų bjaurų pasiėlgimą, mus nekenczia ir niekina.

WINCAS RIDZINSKAS.

Isz wisur.

‖ Maskoliszka apszwietimo ministerija ant szių metų paskiria isz wiso: ant užlaikymo 8 uniwersitetų—3,795,707 rublių; ant gimnazijų ir progimnazijų—6,209,138 rubl.; ant realiszkų ir iszdirbystės mokslainių—2,666,479 rublių; ant pawietinių ir miestų mokslainių—1,914,441 rub.; ant parapijinių ir pradinių mokslainių tik 378,582 rubl.; ant laudės mokslainių—2,145,281 rubl.; ant mokintojų seminarijų—1,227,927 rubl. ir ant specijaliszkų mokslainių—1484998 rubl. Taigi ant pakėlymo apszwietimo ir mokslų, turinti 130,000,000 gywentojų Maskolija iszleidžia ne daugiaus, kaip turintis 3 milijonus New York. Užtai maloningas caras, kurį an tai wienas raszėjas laikraszczio "Peterburskija Wiedomosti" siulo į waldonus wisų musų žemės tautų, ant užlaikymo kariaunos, policijos ir žandarų iszleidžia beweik 20 syk tiek, kiek ant žmonių apszwietimo. Norint pastoti waldytojumi kitų, reikia pasirodyti wertu to waldymo. Kuom gi Maskolijos Mikalojus tą sawo wertę parodė, kuom jis parodė, kad moka pakelti sawo kraszta? Juk sziądien Maskolijos rėda ir waldymo budas wisur iszjuokiami. Argi bjaurus Maskolijos waldonas gal but kitų už wirszinįką pripažintas? Tegul Diewas nuo maskoliszkos rėdos ir jos ciecoriaus apsaugos swietą!

‖ Nieks gal isz Lietuwos skaitytojų nežino, kad Maskolijoj yra tiesos, pagal kurias, be ciecoriaus daleidimo, ne wale maskoliszkiems pawaldiniams leisti sawo waikus mokintiesi į užrubežius. Tuom tarpu dabar apsigywenę Maskolijoj armenieczіai pradėjo sawo waikus siuntinėti ant mokinimosi į armenisz kas mokslaines į Konstantinopolių. Maskoliszkos waldžios todėl pradėjo daboti armenieczius, kad jie negalėtu swetur szwiesos jieszkoti ir turėtu pasiganėdinti maskoliszka tamsybe. Mat koksai maskoliszkų waldžių kwailumas! Jeigu armenieczіai siunczia sawo waikus į swetimus krasztus pasimokinti, tai todėl, kad maskoliszkos mokslainės niekam daugiaus netinka, kaip wien kwailinimui waikų. Wieton pasistengti jas pagerinti, maskoliszki carai iszduoda tiesas užkertanczias kelią mokintiesi geresnėse. Kas yra su apszwietimu, tas yra su tikėjimu ir su kalba; maskoliszko caro tarnai iszmano wieu uždraudimus ir su jų pagelba stengiasi maskoliszką kalbą, staczіatikiszką tikėjimą ir maskoliszką niekam netikusį apszwietimą priwersti kitus pamylėti. Argi kwailumas gal siekti toliaus?

‖ Kijewe, Maskolijoj, tarnawo kaipo pagelbinįkas kriauciszkoj prekinyczioj žydelis, Judka Kaplan, turintis gana skaitlingą szeimyną. Neseniai ant jo wardo atėjo per telegrafą 20,000 rublių isz Minsko. Žydelis, nelaukdamas isz niekur tiek pinįgų, tuojaus suprato, kad jie ne jam priguli, todėl umai, su atsakanczіais dokumentais, nutraukė į telegrafą, kurisai, pasiremdamas ant tos paczios prawardės, pinįgus iszmokėjo. Taigi su paimtais pinįgais Kaplan parbėgo namon, paėmė paczią ir waikus ir iszdumė nežinia kur. Į porą dienų į Kijewo telegrafą su rasztu atsakanczio bunko, kurisai pinįgus siuntė, atėjo pažįstamas czia prekėjas, Julius Kaplan, kuriam isz tikro pinįgai buwo siųsti, bet jie jau kito Kaplano buwo atimti. Iki sziol pabėgusio su sawo szeimyna Kaplano, paėmusio swetimus pinįgus, ne surado. Jis turbut į užrubežius iszdumė.

‖ Laike Maskolijos gywentojų suskaitymo ne tik terp Sedlecų gubernijos unitų užgimė maisztai ir apsireiszkė nepasitikėjimas maskoliszkų waldinįkų iszrinktiems žmonių suskaitytojams, bet panaszus atsitikimai pasirodė ir terp tikrų maskolių. Sentikiai apie Chwalynską, gilioj Maskolijoj, su wisu ne norėjo įsileisti į sawo namus rando iszrinktų žinių rinkėjų, teip kad tiems reikėjo gerintiesi ir laižytiesi žmonims. Žmonės daleido tik tąsyk jiems sdraszus daryti, kada suraszytojai atkalbėjo maldą. Matomai žmonės galėtu nugalasti ragus ciecoriaus tarnų, kad tik laikytusi labiaus wienybėj. Gywenant wienybėj lietuwiams, ne butu galėjusios atsitikti skerdynės Kražiuose, ne reiktu mums kęsti tiek prispaudimų. Spaudžia mus maskolpalaikiai todėl, kad mes pats terp sawęs ėdamėsi.

‖ Mieste Taganroge, Pietinėj Maskolijoj, atsitiko dideli nelaimė. Apie 5 walandą isz ryto, miegancziaus prikėlė smarkus užimas nuo jurių. Pakilę isz lowų ir isz bėgę laukan, pamatė, kad smarkus wisą naktį pucziantis wėjas, kurisai persikeitė į uraganą, sulaužė ledą; wilnys stumė neiszpasakyto didumo lytis ant kranto, kurios naikino wiską, ką ant sawo kelio patiko. Pasilikusios prie kranto žwejų rogės, waltys—wiskas prażuwo. Tas pats atsitiko ir su wisoms ant kranto pastatytoms trioboms, jų gi gywentojai nustojo wisų sawo turtų. Iszmestos wilnių lytis sugriowė keletą kluonų ir twartų. Bledys czia padarytos labai didelės, o kas swarbiausia, kad nukentėję yra neturtingi žwejai; jie nustojo czia sawo wisų turtų ir sawo pajiegomis, be swetimos pagelbos, neįstengs sawo namelių atstatyti.

‖ Isz Sofijowkos, Aleksandrowo pawieczio, Jekaterinoslawo gub., Pietinėj Maskolijoj, raszo: Netoli nuo Sofijowkos yra kaimas Kamenka, wokieczių kolonistų apgyventas. Kolonisto Schoesermano pasimirė sunus ir likosi palaidotas. Neseniai ant kapinių atėjo tėwas pasimirusio waiko ir užtėmyjo, kad kapas yra atkastas. Praneszė apie tai uriadnikui, atėjo starszina, pastorius ir prie jų waiko kapas likosi atkastes. Pasirodė, kad grabo dangtis yra suskaldytas, drabužiai palaidoto waiko sudraskyti; kunas gi iszilgai buwo perpjautas—szirdis iszimta. Nėjokio piktadarių pėdsako iki sziol ne susekė. Matomai jie szirdį paėmė dėl kokių nors burtų.

‖ Warszawos gyventojai tankiai gauna isz užrubežių laiszkus, kuriuose jų raszėjai už pinigus pažada parodyti žemėj užkastą "skarbą" Warszawoj. Daugumas gawusių laiszkus, žinoma, ne atsiliepė. Wienas wienok, gawęs to kį laiszką, norėdamas pasztukawoti, atsakė, kad norėtu pirmiaus tą skarbą pamatyti, o paskui atsiųs raszėjui 100 rublių. Ant to atsiliepimo gawo wėl laiszką jau isz Amerikos, kuriame prigawėjas prisipažįsta, kad jis isz tikro nòrėjo wien prigauti, bet apie "skarbą" nieko nežino; gailisi wien, kad dabar warszawiecziai tiek pakėlė sawo protą, kad jau ne teip lengwai jues galima prigauti.

‖ Kaime Bok, netoli Zissek, Kroatijoj. Pietinėj Austrijoj, atsitiko dideli nelaimė. Du broliai, Jurgis ir Jokubas Jakopovicai, ukinįkai isz kaimo Bok, važiojo ledą į alaus leidinyczią Zisseke ir wakare, gerai užsitraukę, važiawo namon; Jurgis dar paėmė į roges sawo dùkterį, grįžtanczią isz mokslainės namon. Netoli Bek, kits brolis, Jokubas, paplakė smarkiai arklius ant ulyczios užsisukimo, rogės užwirto ir wisi isz jų iszpuolė, nusirito į upę ir prigėrė. Kunų prigėrėlių su wisu ne surado.

‖ Maskoliszkas randas rengiasi uždėti ant Kaukazo naują uniwersitetą, arba kitokią augszcziausių mokslų įrėdnę. Užmanymas tasai bus apszwietimo ministerijoj dabar jau perkratinėjamas. Kaukaziecziai nuolatai reikalaudami, prie to priwertė maskoliszkas waldžias. Jeigu mes drąsiai ir teipjau nuolatai reikalauti mokėtume, sulauktume ir mes neužilgio uniwersiteto Wilniuje ir kitokių paliuosawimų.

‖ Laikrasztis "L'Independance Tonkinoise" pranesza, kad cholera platinasi prancuziszkose waldybose Indijose, nežiurint ant wisų stengimusi prancuziszkų waldžių. Žinoma, czia kalcziausi yra pats gywentojai, kurie ne klauso daktarų įsakymų. Apsirgimai pasitaiko ne tik terp suskretusiai gywenanczių cziabuwių, bet tie užkreczia ir europieczius. Prancuzai wienok pasitiki, kad jiems pasiseks priwersti cziabuwius sweikiaus gyventi, o su tuom isnyks ir cholera.

‖ Atkako į Liverpoolių, Anglijoj, isz New Brunswick, garlaiwys "Lake Winipeg" kuris ant oceano wos iszliko nuo paskendimo. Į garlaiwio apaczią prisiunkė tiek wandens, kad ant palengwinimo sunkenybės reikėjo sumesti į jures dalį taworų, nes kitaip wisas garlaiwys butų paskendęs. Sumetė į jures wežanų 806 galwijų, 22 arklių ir 74 awis.

‖ Mieste Fez, Moroko wieszpatystės sostapilėj, sziaurinėj Afrikoj, atsitiko dideli nelaimė. Beardant senus miesto murus, jie netikėtai sugriuwo ant ardanczių darbinįkų. 180 darbinįkų likosi užmusztų.

‖ Mieste Elbinge, Wakarinių Prusų prowincijoj, užsidegė wieni namai. Agentas Drehėr ir dailidė Feddrich su wisu sudegė; moterys gi Feddricho ir Heyrotho pawojingai apdegė.

‖ Garlaiwys "Normandia", plaukiantis isz Newport į Bilbao, pakrantėse sziaurinės Iszpanijos susidaužė ir paskendo drauge su wisais ant jo buwusiais jurinįkais.

Nauja triobų statymui medėga.

Niekur gal Europoj tiek gaisrų ne atsitinka, kaip Lietuwoj, Lenkijoj ir abelnai Maskolijoj. Nekartą czia iszdega su wiena diena czieli kaimai ir miesteliai. Priežastis tų tankių gaisrų yra medinės musų tėwynėj triobos, ypacz gi sziaudais dengti stogai. Taigi, rodosi, ant apsisaugojimo nuo gaisrų reiktų statyti triobas, isz nedeganczių medegų. Lengwai tą pasakyti, bet sunku iszpildyti: užrubežiuose stato murines triobas, dengia jas plytoms arba szifru, musų wienok žmonėms tokios triobos per brangios

Ant pereitą metą atsilikusios parodos Nižnenowgorode, terp kitko, buwo parodyta nauja medėga statymui nedeganczių triobų, arba nors ant apsaugojimo nuo užsidegimo triobų pastatytų isz deganczių medegų. Nauja ta medega jos iszradėjo yra URALITU praminta; ji nedega ir triobos isz jos pastatytos, arba nors apmuszstos, labai sziltos žiemą, niekada ne szlapiuoja, o kas swarbiausia, medega ta ne brangi. Ji kaip ir akmuo, nedega, ne briuksta; teip kaip medį galima ją pjaustyti ir taszyti ir teip kaip geležis, gal but ant priekalo kalama, ji ne sutruksta, ne perleidžia szilumos ir elektrikos ir labai mikli. Uralitas lengwesnis už geležį 5 kartus, už akmenį du kartu. Jį dirba lygiai paweiksle plonos blekės, kaip ir paweiksle storų plytų, paweiksle lentų, arba paweiksle apwalaus medžio.

Uralitą daro isz asbesto, arba isz teip pramintų iszkasamų isz žemės lynų, (jis panaszus į walaknas, bet ne dega, tai ne augmenis, bet mineralas). Asbesto daugiausiai yra Maskolijoj Uraliaus kalnuose; jis niekada nedega ir ne tirpsta ugnyje ir nepersikeiczia nuo wandens, oro, saulės, arba nuo szalczio. Kasa jį Permo gub. rando kastynėse, kuriose iszkasė pernai 64654 pudų.

Dėl padirbimo uralito asbestą trupina ir sutrupintas jis panaszus ir medwilnę (watą), paskui maszinoms drucziai suspaudžia ir per tą suspaudimą suteikia tokį pawidalą, kokį nori turėti; taigi ar pawidalą lentos, plytos, ar kitokį. Nežiurint wienok ant drutaus suspaudimo, uralitas tame pawidale dar netinka ant triobų statymo, nes jis dar per minksztas. Ant sudrutinimo jo dalelių, jį maiszo dar su mineraliszkais klijais, isz ko tie klijai, tai iszradėjo paslaptis. Apart tų klijų, czia dar įeina ir mineraliskos parwos. Uralito dirbtuwė dirbdina jį raudoną, arba palszą.

Uralits tinka wisur prie triobų statymo, bet jį labiausiai wartoja wieton medžio, ant apsaugojimo triobų nuo ugnies, taigi ant dengimo stogų, ant grindų ruimuose, ant apmuszimo medinių triobų wieton medinių lentų ir t. t. Geriausiai tinka jis ant grindų. Uralito grindys ne sudžiusta, ne bijo nė ugnies, nė užsidegusio kerosino, jos wisada sziltos, padėtos dwigubos ne turi niekada plyszių, ne laiko wabalų, o kas swarbiausia: ne brangios ir twirtesnes už medines grindis, ne suskrenta.

Sulyginant su kitoms medegoms, uralits ne brangus. Wienas ketwirtainis sieksnis uralitinio stogo kasztuoja 2 rub. 80 kap., berods brangiaus už sziaudinį, bet užtatai ilgiaus laiko, o kas swarbiausia, kad nedega. Ketwirtainis sieksnis grindų kasztuoja 7 rubl.; ketwirtainis gi sieksnis sienos 16 rubl. ir sweria tik 4 pudus.

Uralito dirbtuwė uždėta wos du metai atgal; reikalawimai jo kas sanwaitę didinasi. Galima todėl tikėti, kad jis utras kuo placziausią pritaikymą prie statymo nedeganczių triobų.

Žemes drebejimai Australijoj.

Isz Adelaidos, pietinėj Australijoj, ateina žinios apie smarkius žemės drebėjimus: didžiausias miestas sziaurinės Australijos, Palmerston, ant Darwin Bay, likosi su wisu isznaikintas. 8 d. Sausio apsireiszkė smarkus žemės drebėjimas ir drauge su tuom užgimė neiszpasakyto smarkumo wėtra ir ką ne iszgriowė žemės drebėjimas, tą užbaigė wėtra. Puikus hoteliai, mokslainės, abi bažnyczios, ligonbutis—wiskas guli ant žemės kaipo akmenų ir plytų kruwa. Kalinys, twircziausia mieste akmeninė triobą, likosi sugriauta nuo wieno wėtros pustelėjimo; kas isz kalinių ne pražuwo po griuwėsiais, iszbėgiojo. Isz didelių prekinyczių ne užsiliko nė wiena, neiszimant ir didelės triobos "Eastern Extension Cable Company"; puikaus czia buwusio botaniszko sodo negalima pažinti. Wien tame sode blėdį wėtros ir žemės drebėjimo padarytą skaito ant 3 milijonų markių. 12 stowinczių uoste žemcziugų gaudymui laiwėlių prapuolė su žmonimis. Iszmaikytas likosi teiposgi miestas Chinatown, turintis 5000 gywentojų, terp kurių 4000 chinieczių. Wėtra nuneszė lengwas isz medžio arba isz geležinės blekės statytas triobas; czia pražuwo daugiausiai žmonių. Ant rytojaus isz po griuwėsių isztraukė 10 negywėlių, bet jų turėjo but daug daugiaus. Nori iszgriautus miestus atgal atstatyti, bet wisame Palmerstowne yra isz wiso wos tuzinas murinįkų ir dailidžių ir tie reikalauja po 25 dol. už sawo darbą ant dienos. Gywentojai iszgriatų miestų atsiszaukė į kapitoną atkakusio laiwo "Darwin", ant atstatymo miesto, pargabenti chiniszkus arba indiszkus darbinįkus isz Hong Kong, bet randas, ant reikalawymo darbinįkų partijos, ne dawė ant to sawo daleidimo. Gywentojai, iszlikę tuose miestuose atsirado sunkiose sanlygose, kadangi czia dabar užstojo lytų laikas, kurisai paprastai traukiasi 3 mėnesius, taigi žmonės neturi nė jokios pastogės, kur nuo smarkių lytų galėtų pasislėpti.

Mass--Mitingas!

Illinojaus Liet. Republ. Susi. laikys didelį MASS-MITINGĄ Nedėlioj, 21 Kowo 1897, Lietuwiszkos parapijos salėje, kertė Auburn ave. ir 33czios ul. Ant szio mitingo pribus pats sudžia NATH. C. SEARS, kandidatas ant miesto majoro ir wisi kiti republikoniszki kandidatai; teiposgi bus reporteriai isz wisų angliszkų ir wokiszkų laikraszczių, bus geriausi angliszki ir lietuwiszki kalbėtojai, kurie iszaiszkys kuogeriausiai stowį ateinanczių elekcijų ir jų kandidatu.

Mitingas prasidės tuojaus po sumai, tai yra pusiau 12 walandą widurdienio.

Szirdingai yra užpraszomi wisi lietuwiai ant szio garsingo mitingo kuoskaitlingiausiai susirinkti. Su guodone

Iszpildantis **KOMITETAS**.

Mitingai.

Subatoj, 20 Kowo, 8 walandą wakare, salėje Hen. Kerulio, 749 W. 22nd. str., Liet. Republ. Kliubas 10tos wardos laikys sawo mitingą, ant kurio wisus lietuwius szirdingai užpraszome pributi. J. Juszka,

---

Subatoj, 20 Kowo, 8 walandą wakare, salėje F. Majausko, 3301 Laurel str. Lietuw. Republikoniszkas Kliubas 6tos wardos laikys sawo mitingą, ant kurio wisus lietuwius užpra-zo susirinkti.

A. Olszewskis, prez.

Subatoj, 20 Kowo, 8 walandą wakare, salėje Karecko, 4612 Atlantic st. Liet. Republ, Kliubas 29tos wardos laikys sawo mitingą, ant kurio užpraszo wisus lietuwius susirinkti.

J. Jowaiszas, sekr.

Nedelioj, 21 Kowo, 5 walandą wakare, salėje pn. 4500 Paulina st., kertė 45tos ul., Liet. Republ. Kliubas Keistuczio laikys sawo mitingą, ant kurio szirdingai užpraszo wisus lietuwius susirinkti.

S. Marcinkewyczius, prez.

— Seredoj, 24 Kowo, 8 walandą wakare, salėje Szykownio, 495 Noble str. Lietuw. Republ. Kliubas 16tos wardos laikys sawo mitingą, ant kurio szirdingai užpraszo wisus lietuwius kuoskaitlingiausiai susirinkti,

J. Smith, prez.

GEOGRAFIJA

ARBA

MOKSLAS APIE ŽEME.

I DALIS.

Pagal prof. Archibaldą Geikie ir kitus.

Rytmetyj vasaros laike tankiai ant dangaus nėra nė vieno debesėlio. Kylant saulei, žemė vis labiaus įszyla ir pertai vandens vis smarkiaus garuoja. Garai tie kyla į virszų su kylancziu sziltu oru, prisigriebia augsztesnių atmosferos dalių ir czia susilaszina paweiksle baltų grumuliuotų debesų, kurie pradeda tvertiesi apie pietus. Wakare, kada oras atauszo, vandens mažai garuoja ir debesys paliauja žemės darėsi, toliaus mažinasi teip, kad naktyj tankiai ant dangaus wėl ne buva debesų. Iszsisklaidė jie po orą, kaip nusileidę žemyn susidnrė su sziltesniais oro plotais arcziaus esancziais. Užtemyjote gal ne kartą, kad debesys kruta ant dangaus dangczio. Krutėjimas tasai arba debesų kelionė paeina nuo to, kad juos augsztesnės oro eilės stumia ir juo greicziaus jose oras traukia, juo smarkiaus varo ir stumia susirinkusius debesis. Tokiu budu tankiai atsitinka, kad dangus apsiniaukia debesims atėjusiais isz tolimų krasztų. Tėmydami tvėrimasi ir iszsisklaidymą debesų, matote, kad ne visada vienodas yra oro drėgnumas. Vieną kartą matote, kad oro dregnumas susilaszina paweiksle debesų, kitą vėl kartą persikeiczia į garą, kurio mes negalime matyti. Oro krutėjimas isz tikro paeina labiausiai nuo daugumos jame wandens garų.

Lytus ir sniegas.

Susekėte jau, kur pasislepia wandens garai, kuriuos gimdo saulės sziluma ir kurie nuo saulės szilumos darosi ant upių, ažerų ir jurių pawirsziaus; persitikrinote teiposgi, kad tie garai susilaszina paweiksle debesų. Debesys wienok ne wisada kybo ant dangaus dangczio. Kaip kada jie iszsisklaido ir persikeiczia wėl į nematomus wandens garus. Tankiai debesys kitaip isznyksta, iszsipila ant žemės paweiksle lytų arba sniego ir ledų.

Lytus.

Žinote, kad lytus wisada puola isz debesų. Jeigu ant dangaus nebuwa debesų, tąsyk ne lyja. Tik tąsyk galima laukti lytaus, kada dangus apsiniaukė ir užsitraukė debesims. Galite tėmyti, kaip tweriasi juodi lytiniai debesys ir kaip isz jų puola ant žemės wandens laszai. Ant pawirsziaus stiklinės įnesztos isz szalczio į sziltą kambarį matėt, kaip eilė smulkios rasos, pasidarusios ant stiklo pawirsziaus persikeitė į wandens laszus, kurie augdami, leidosi žemyn ant lygaus stiklo pawirsziaus, Taigi rasa ant stiklo ir debesys ant dangaus pasidarę yra isz mažyczių wandens burbulėlių. Burbulėliai tie jungiasi wiens su kitu ir tokiu budu tweria didesnius jau wandens laszus. Matėte ant stiklinės, kad toki laszai paskui leidžiasi žemyn ant stiklinės pawirsziaus, laszai gi tokiu jau budu susitwėrę debesyse puola ant žemės paweiksle lytaus laszų. Lytus yra tik tolesnis jau susilaszinimo budas wandens garų, ėsanczių atmosferoj, Burbulėliai pasidarę isz wandens ėsanti debesyse didinasi, isz jų pasidaro laszai, kurie, kaipo per sunkus, negal ore užsilaikyti, puola ant ant žemės kaipo lytus.

Sniegas.

Yra dar wienas pawidalas, kuriame dregnumas arba wandens garai puola isz debesų ant žemės. Jeigu oras yra szaltas, tąsyk isz debesų ne puola lytaus laszai, bet tik sniego szmoteliai.

Jeigu patalpiname sniegą sziltame kambaryj, tai jis sutiprsta ir pawirsta į wandenį. Wanduo tasai į kokį laiką wėl iszgaruoja. Taigi sniegas, wanduo, garas yra tai ta pati medega, bet wisokiuose pawidaluose, nes wanduo, kaip žinome, gal užsilaikyti trijuose pawidaluose: kaipo ne matomas garas, kaipo skystimas ir kietame pawidale. Sniegas taigi yra tai kietas wandens pawidalas.

Laike szaltos nakties, arba ir szaltoj dienoj pawirszius wandens užsidengia kieta ledo pluta. Plutą tą galite į dalis sulaužyti, jeigu tik oras szaltas, tweriasi ant wandens pawirsziaus wėl nauja, kurioje bus įszalusios dalelės ir pirma sutrupintos plutos. Juo szaltis didesnis, juo pluta tą bus storesnė, teip kad jeigu wandens ne daug, taigi negiliose wietose, tai wisas wanduo gal į ledą persikeisti. Jeigu paimate szmotelį to sukietėjusio wandens, arba, tiesiog sakant, ledo, tai persitikrinate, kad jisai yra szaltas, trapus ir permatomas. Jeigu įneszate ledo szmotą į sziltą kambarį, tai jis sutirpsta, pawirsta į skystimą, o paskui skystimas iszgaruoja, taigi pawirsta į ne matomą garą. Ledas taigi yra kietu wandens pawidalu, teip, paweikslan, sniegas, puolanti isz debesų ledai, szarma yra tai wien wisokių pawidalų ledas. Jeigu wanduo atszalo žemiaus tulos temperaturos, tąsyk persikeiczia į ledą arba tiesiog sakant, suszala ir tėdėl tai ta temperatura, prie kurios tas atsitinka, wadinasi paprastai *suszalimo temperatura*.

Gal jums rodosi, kad sniegos yra tai bekwarmis kunas teip, paweikslan, kaip dumblo szmotas. Paimkite wienok szmotelį puolanczio sniego ir žiurėkite, tėmykite į jį gerai szaltoje wietoje. Kruwoje szmoteliai tie rodosi baltais, nepermatomais, isztikro gi jie teip permatomi kaip ir wanduo arba ledas, tik dėl budo, kokiu nuo sniego szmotelių atsimusza szwiesa, rodosi jie baltais ir nepermatomais. Ant persitikrinimo apie tai, atskirkite wieną arba du sniego szmotelius ir padėkite juos atsargiai ant kokio nors pawirsziaus, tegul ant jusų rankowės, o persitikrinsite, kad kiekwienas szmetelis yra tai kuo gražiausia žwaigždutė isz szeszių spindulių, pasidarusių isz mažyczių spyglių ar kristalų gryno, permatomo ledo, Žwaigždelės yra teip silpnai sudėtos, spyglutės teip laibos, kad puolant isz debesų, nuo wėjo pustelėjimo, nuo susidawimo į kits kitą, gal greitai pagesti, sulužti. Sztai kaip iszrodo sniego žwaižutės.

Wirszutinės dalys musų atmosferos yra daug szaltesnės už žemutines, taigi augsztai yra szalcziaus negu prie žemės ir tai juo augszcziaus, juo szalcziaus, taigi debesyse augsztai buwa szalcziau už tamperaturą wandens susilaszinimo. Jeigu prie tokios temperaturos garai susitirsztina, susilaszina, tai debesys ne duoda lytaus, nes tąsyk garai ėsanti szaltesnėse oro dalyse, kybancziose augsztai. nesusilaszina į skystimą, bet isz syk suszala tose augsztybėse ir persikeiczia į mažus krikształėlius, isz kurių pasidarę yra sniego szmoteliai. Net ir wasaros laike anie balti iszdriekę ant dangaus, paweiksle plunksnų, debesėliai, augszcziausiai nuo žemės ėsanti, turbut, susideda isz sniego szmotelių. Musų apgyventuose krasztuose, kuriuose ir wisai arti žemės oras žiemos laike yra gerai atszalęs, sniegas tankiai puola isz debesų ir užkloja žemę baltais patalais, kurisai teip ilgai guli, pakol szilti wėjai ir saulės sziluma jų nesutarpins.

Kaip kada oro dregnumas persikeiczia į *ledus*, panaszius į mažus ledo szmotus; jie panaszus į sukietėjusius suszalusius wandens laszus, tokius koki puolá isz debesų lyjant; apart tų stambių ledų, buwa ir smulkus, *kruopoms* wadinami, kurie yra tai sniego szmoteliai isz dalies aptirpę. Lytus wienok ir sniegas yra tai swarbiausi isz wisų wandeninių meteorų ir todėl tai turime susekti, kokį jie ima dalywumą wisokiuose apsireiszkimuose ir permainose ant musų žemės pawirsziaus,

Oro krutėjimas.

Tėmydami orą, jus persitikrinate, kad jisai niekada nesiliauja su wisu krutėjęs; beveik wisada jaucziate jo krutėjimą, artai kaipo kada ne kada pustelejantį wejalį, arba kaipo wiską griaujanczią wėtrą. Net ir tąsyk, kada jus su wisu ne jaucziate nė jokio oro krutėjimo, užtenka pažiurėti į medžių lapus, arba į dumus besiweržianczius isz kaminų: matote, kad medžių lapai kruta, dumai gi niekada ne kyla tiesiog augsztyn, bet isztysta ir susisuka paweiksle žalczio. Pažiurėkime nuo ko paeina tie oro krutėjimai.

Oras, susiduręs su įszilusiu pawirsziumi, įszyla, susiduręs gi su szaltu pawirsziumi pats labiaus atauszta, Karsztas arba sziltas oras yra lengwesnis negu szaltas. Nuo szilumos wisoki kunai iszsiskeczia, taigi reikalauja didesnio ruimo, bet medega jų pasilieka wis ta pati, taigi skesdamiesi jie tnri darytiesi lengwesniais Oras įszilęs teiposgi skecziasi. Tasai skėtimasi oro arba tolinimasi jo dalelių wiena nuo kitos padaro jį skystesniu ir tuom pacziu lengwesniu už szaltą, susitraukusį labiaus į kruwą. Dėl to tai skirtumo kaslink tirsztumo, sziltas oras, kaipo lengwesnis, kyla į wirszų, szaltas gi oras, kaipo tirsztesnis, taigi ir sunkesnis, puola žemyn. Łabai lengwai galite pats iszbandyti ir persitikrinti apie tą, ką pasakiau. Paimkite geležies sztangą ir įkaitykite wieną jos galą iki raudonumui. Iszėmę isz ugnies karsztą sztangos galą, paleiskite ties juom netoli smulkius popieros szmotelius, arba plunksneles, o pamatysite, kad popieros szmoteliai, arba plunksnelės ties karszta geležies wieta ne puola ant žemės, bet kyla augsztyn. Tas paeina nuo to, kad oras, susiduręs su įkaityta geležies wietą, įszyla, ir įszilęs kyla augsztyn, wieton gi iszkilusio szilto oro, ateina wilnis szaltesnio, taigi ir sunkesnio ir įszilusi nuo įkaitusios geležies, kyla wėl augsztyn. Naujos oro wilnys, atėjusios wieton iszkilusių, stojasi wis silpnesnės ausztant geležies sztangai ir ant galo atėjimas szwieżių szalto oro wilnių pasiliauja su wisu, kaip tik geležis su wisu atauszo ir jos temperatura susilygino su temperatura kambario. Jeigu įkaitytos geležies sztangos gala laikysite terp akies ir szwiesos, tai isztikro pamatysite krutėjimą ateinanczio oro ir pertai paweikslai wisokių juom apskrietų daiktų iszrodys lyg sulaužyti, kreivi.

Ant tos oro ypatybės paremtas yra statymas peczių (kakalių), kaminų ir wirinyczių musų namuose. Ugnį ne kuriame ant wirszutinio pawirsziaus, nes tąsyk neturėtume užtektinai oro traukimo, o be jo ugnis užgestu. Ties ugnies wieta yra kaminas. Įkurus ugnį, oras arti ėsantis įszyla, pradeda kilti augsztyn, szaltesnis gi oras isz kambario liekasi įtrauktas į kaminą ir tas užima wietą iszkilusio į wirszų. Oras atsiradęs ties deganczioms malkoms arba anglims įszyla ir per tai stojasi lengwesniu: kyla todėl augsztyn, paima su savim dumus ir wisokius garus, koki darosi prie degimo. Lengwai todėl suprantate, kad nors ugnis ir jos sziluma labai mums reikalinga, ypacz žiemą, tai wienok mes nesinaudojame isz wisos szilumos, kokią ugnis iszleidžia. Prieszingai, didesnė jos dalis iszeina į kaminą ir juom laukan ir ta szilumos dalis mums su wisu pražuwa, nes ji szildo wien lauko orą. Isz kitos wėl pusės, atdari kaminėliai naudingi todėl, kad jie geriausiai atnaujina orą kambaryj, pagedusį orą iszwaro per kaminą laukan. Tokiu budu jie geriausiai czystyja kambario orą, arba kitaip sakant geriausiai ventiliuoja. Kambariai szildomi geležiniais pecziais jau ne atnaujina teip oro, dar niekesnis yra apkurypagelba dudų iszwadžiojanczių sziltą orą, tas budas su wisu ne atnaujina kambario oro, todėl ir nesweikiausias.

Tą, ką matome musų kambariuose mažame pawidale, tas pats gamtoj atsilieka dideliame. Kaip jau sakėme pirmiaus, saulė yra dideliu szilumos szaltiniu, kuri szildo ir apszwieczia musų žemę. Saulės sziluma, bėgdama per oro plotus, mažai juos įszildo. Sziluma ta perbėga per oro plotus ir szildo žemės pawirszių. Žinote, kad wasaros laike saulės spinduliai teip szilti, kad jie apdegina musų weido odą, bet užtenka ploną popieros lapą iszpliekti ties jusų galwa ant sumažinimo to saulės spindulių karszczio, bet ir tąsyk jas apskrieja tas pats oras kaip ir pirma, kada sziluma buwo per dideli.

Kietžemiai ir jurės teiposgi kaitinami yra tų paczių saulės szilumos spindulių, todėl žemės ore atsibuwa tie patys apsireiszkimai, kokius matome musų kambarių peczuose ir kaminuose. Eilės oro arti žemės pawirsziaus ėsanczios įszyla ir kaipo lengwesnės, kyla augsztyn, o į jų wietą ateina szaltesnis oras. Tokį oro krutėjimą wadiname *wėju*.

Lengwai galite tėmyti darymasi wėjo. Daleiskite, kad wasaros laike gywenate kur nors ant jurių kranto. Rytmetyj ir dienos pradžioj užtėmyjate silpną wejalį, puczianti nuo žemės jurių link. Juo saulė kyla augsztyn, juo tasai wėjalis eina mažyn ir ant galo suwisu paliauja putęs. Bet po kokiam laikui, besibaigiant dienai, jaucziate wėsų wėjalį puczianti isz prieszingos pusės, taigi nuo jurių žemės link. Wėjaliai tie paeina nuo ne wienokio įszilimo žemės ir wandenų. Žemė greicziaus įszyla, bet nesugriebdama daugiaus isz kitur szilumos, greicziaus ir atauszta negu jurių wandens. Rytmetyj žemė labiaus atauszus negu jurės, taigi ir oras ties ja yra szaltesnis negu ties jurėms ir jisai stengiasi, pakilus į wirszų sziltesniam orui, jo wietą užimti; wakare gi žemė labiaus įkaitusi negu jurių pawirszius ir todėl nuo jurių szaltesnis oras ateina prie žemės, wieton pasikėlusio nuo czia sziltesnio oro.

(Toliaus bus)

Wietines Žinios.

—o—

— Namuose Wiliamo Speirs, po nr. 3643 ant Vernon ave. pereito panedēlio wakare užgimē gaisras. Ugnis užgimē basemente ir užkirto Speirsams iszsigelbējimo kelią. Patsai Speirs yra paliegęs. Moteris jo, kuri pirmiausiai ugnį užtēmyjo, szoko gelbēti sawo paliegusį wyrą ir isz tikro per liepsną pasisekē jį lamingai iszwesti. Sesuo Speirso, nors pati apdegē, bet iszgelbējo ketwertą jo waikų. Rosa Mayfield, giminaitē Speirso, iszszoko per langą nuo antrų lubų, sunkiai ir pawojingai apsikulē; kita gi giminaitē, 18 metų Barbora Newman, sudegē ugnyje. Suanglējusį jos kuną rado ugnagesiai po namų degēsiais.

— Alaus pardawinyczioj Franko Ryden, pn. 912 ant Sheffield ave., trys wyriszkiai linkmi nosi sau prie bilardo. Atējo czia du wyriszkiai ir prisiartinę prie baro, iszsitraukē rewolwerius ir pasznabždoms liepē szinkoriui atiduoti pinįgus. Persigandęs szinkorius atidawē 13 dol. ir wagiliai su jais iszsineszdino. Esanti prie bilardo tikējosi, kad wagiliai sztukawoja. Suprato wien tąsyk, kad tai ne buwo sztuka, kada wagiliai iszsineszdino laukan. Leidosi juos wytiesi, bet buwo jau per wēlu.

— Į aptieką Hermano Fry, ant kertēs Schiller ir Sedgwick str., pereitos subatos wakarą, atējo koksai darbinįkas ir pareikalawo waistų. Aptiekoj tąkart buwo aptiekoriaus brolis, Louis; jis paēmē nuo lentynos waistus ir pastatē juos, norēdamas atswerti. Bet ansai atējęs darbinįkas iszsitraukē du rewolweriu ir paliepē pakelti rankas. Louis wienok nepaklausē, tik griebē už sawo rewolwerio ir szowē du kartu į plēsziką, ir nors nepataikē, bet jis neiszszowęs iszbēgo laukan.

— Alaus pardawinyczioj Janeziko, po nr. 690 W. 20 str., gromatneszys Fitzner susibarē su kitais czia susirinkusiais, bet kad tų kitų buwo daugiaus, likosi jis laukan iszmestas. Nepasitraukē wienok, tik laukē ant ulyczios sawo prieszų. Kada paskui wienas, koksai Juozas Sobin, iszējo isz saliuno, gromatneszys prie jo pribēgo, szowē dusyk ir pataikē į ranką. Sobin, nors ir paszautas, atēmē wienok nuo prieszo rewolwerį. Fitzner gi be ginklo pabēgo.

— Namuose po nr. 72 N. Desplaines str. gywena saliuninįkas Schroeder. Nedēlios dieną po pietų, jo duktē parējo namon ir czia užtiko du plēsziku. Nenusigando nepraszytų sweczių, bet tuojaus griebē wieną už gerklēs, kits gi iszszoko per langą nuo antrų lubų. Ji paimto nepaleido, tik laikydama už kaklo, szaukē kaimynų pagelbos. Ant jos balso atējo brolis, wagilių galutinai suwaldē ir atidawē policijai.

— Gywenime Sanderso, ant kertēs Maple ir Dearborn ave., panedēlio rytą, susiējo du juodskuriai ir kaip be matant susipeszē, o paskui iszsitraukē peilius ir pradējo wiens kitą pjaustyti. Wiens isz jų, Haney, likoisi jo prieszo, Stewenso, kelis kartus su peiliu giliai įdurtas. Reikējo jį gabenti tuojaus į ligonbutį. Czia wienok wisus įdurymus, nors jie buwo gilus, pripažino už nepawojigus.

— Apsigywenęs po nr. 132 ant Fullerton ave., dailidē Wm. Drossel, tris kartus szowē į paczią ir kada ta paszauta iszbēgo laukan, Drossel paleido sau szuwį į krutinę ir atliko ant wietos. Matomai jis jau nuo seniai buwo pasirengęs užmuszti sawę ir paczią: rado namuose jo laiszką į policiją, kuriuom duoda žinią, kad jo palaikējais yra ne pati, tik waikai. Prie raszto buwo pridēta 300 dol. ant palaidojimo.

— James Graham, klerkas miesto triobų statymo komisoriaus, peržiurēdamas laiszkus paczto atsiųstus, patēmyjo wieną, ant kurio buwo iszdrukuotas wien wardas triobų statymo departamento be kitokio adreso. Atidarē tą laiszką ir widuryj rado tuszczią popierą ir toje buwo įdēti keli posmai ilgų, tamsių moteriszkų plaukų. Ką jie turi reikszti, nieks negal suprasti.

— Wietoj Ravenswood, wiename Chicagos primistyj, likosi pastatyta su wieną dieną nauja presbiterijonų bažnyczia. Wietoje su wisu tuszczioje pētnyczios wakare, nedēlios rytą stowējo jau nauja bažnyczia, su wisu įtaisymu, su pecziais, elektriszka szwiesa ir sēdynēmis ant 3000 žmonių. Pereitą nedēlios dieną atsibuwo naujoje bažnyczioj diewmaldysta.

— Namuose po nr. 63 ant Michigan ave. užgimē gaisras ir teip greitai platinosi, kad kol czia atkako ugnagesiai, jau wisa trioba stowējo liepsnoje. Kol ugnį suwaldē, padarē ji -blēdies ant 350000 dol. Daugiausiai nukentē groserija Johno Tolmano ir arbatos krautuwē Chare & Sand borno.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo pusbroliu: Jeronimo, Franciszkaus ir Anielēs; jų prawardēs Gecai. Paeina isz Kauno rēd., Reseinių paw. Pirmiaus jie gyweno Chicagoje, dabar nežinau kur. Turiu į juos labai swarbų reikalą. Teiksis atsiszaukti ant szito adreso:

Antanas Martiszius,
443 W. Line Str. Shenandoah, Pa.
(27—3)

Pajieszkau sawo pusbrolio, Konstantino Szwagždžio, paeinanczio isz Kauno rēd. Panewēžio paw., Džiegonių kaimo. Turiu į jį labai swarbų reikalą. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso: K. Burkauskas.
50 Jersey St., Ansonia, Conn.

Reikalingas muzikantas, gerai mokantis grajytiisz natų kaip ant žalwarinių, teip ir medinių instrumentų. Teiksis atsiszaukti ant szito adreso:
Lithuanian Independent Club,
36 Maine st. Lewiston, Me. (27—3)

Gromatos ant paczto.

252	Amaton Max	497	Polonsky H.
359	Bajon John	500	Pubedel Josef
365	Bincola St.	517	Schinakowski A.
367	Bode Henry	527	Sebnot M.
395	Foreit Joseph	529	Slubecki Joseh
426	Joters John	530	Sogal Aleksander
427	Jankawski M.	531	Srebalis Jozef
431	Juriewicz Adam	533	Stanzaki Aclam
442	Kiimas Malausias	547	Tomeschko Johan
449	Kiebes Anton	548	Tomezaki Jan
461	Lapitoicris Tomasz	550	Tunnis Anna
470	Marciszewski R.	552	Varemin H.
481	Milaszewicz K.	555	Vozikowski Johann
493	Pinkowsky F.	569	Woclynski Jozef
495	Plaatis H. W.	571	Zemajwciy K.

Sugaukit wagį!

Atsiwilko pas manę isz Centralliaus wienas wyras ir iszbuwęs czia 2 dieni, pawogē mano cidabrinį laikrodēlį, rewolwerį ir dwi brangi brieżiukų skrynutes ir iszbēgo. Jis yra augszto ugio, žiuri isz pažemių ir turi ties kaire ake randą įkirstą. Kas tokį sugautu, tegul duoda žinią, o gaus $10 nagrados. Duokit žinią ant szio adreso:
Antanas Mikulis, Box 1, Greenrdge, Ill.

NAUJA KNIGA.

"Lietuvos" redakcijoj szioms dienoms iszējo isz po spaudos nauja knįga po wardu "HYGIENA", arba mokslas apie užlaikymą sweikatos. Szita nauja knįgele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wisokių ligų, pataikys užlaikyti czielybēje sawo sweikatą, pailginti sawo amžį ir mokēs užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Jos prekē tik **35c.**

Prisiųsdami pinįgus, uždēkite szitokį adresą:
A. Olszewskis,
924 33rd st., Chicago, Ill,

Kataliogas knygu.

Knygos Dwasiszkos.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus....5c
Apie Malda kaipo rakta in dangu....10c
Apiankimas SS. Sakramento 15c.
Draugija del iszliuosawimimo dusziu isz czyszcziaus....5c
Didžioji Nedele....5c
Ewangelijos, drauge lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kožnos nedelos ir szwentes 75c
Filotea arba kelias in maldinga gywenima 50c
Garsas ape baisybia sudo Diewo " 25c
Gydyklos no baimes smerties 25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus 20c
Gywenimas szwento Benedikto " 10c
Gywenimas szwencz. Marijos Panos " 90c
Gywenimas Wieszpaties Jezaus " 65c.
Gywenimai wisu Szwentu ant kožnos dienos 5 dideles knygos, kožna po " 65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nugaros užwardinimai atspausti aukso litaromis $4.25.
Grieszuykas sugražytas ant gero kelio per Jezusa Pona " " 10c.
Girtybe " " 15c.
Istorija Kataliku Bažnyczios $1.00
Istorija seno ir naujo istatimo su abrozeleis 15c
Istorija seno istatimo no pat sutwerimo pasaules iki užgimimo Kristaus 25c
Istorija szwenta seno ir naujo istatymo no sutwerimo swieto iki smerti Kristaus 15c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele 15c
Kalba ape Kataliku tikejima 15c
Kaip apsipakajitie sumianija " 15c
Kanczia Wieszpaties Jezaus arba Gawenios knygele 20c
Kasdienines Maldos " " " 5c
Lietuwiszkos miszios su natomis 10c
Misija " 25c
Mokslas Rymo Kataliku. Kiekwienas žmogus, norintis wadintis tikru Rymo-Kataliku, priwalo perskaityti szia knygele, idant suprastu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda nesziojа 40c
Nekaltybe augsztybe ir grožybe tos dorybes 20c
Pamokslai ape suda Diewo " " 15c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwencziu ir didžiosios nedelos 50c
Pamokslai ir Ganytojaus kalbos " $2.00
Pekla arba amžinas pragaras 75c
Perspejimas ape szwenta tikejima " 10c
Prisigatawojimas ant smerczio " 40c
Szkala pawargeliu, siratu ir daugel kitu naudingu žiniu....15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo dalykus del mokytu ir nemokytu naudingi....35c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska 15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus....10c
Wadowas in dangu " 40c
Wartai dangaus " 15c
Wadowas aplankancziu kanczia Wieszpaties Jezuso Kristuso 15c.

Knygos mokslyszkos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko daroši žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi. Preke.... ....30c
Budai gydymo. Daktariszka knyga....40c
Etnologiszkos smulkmenos 25c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija Suwienytu Walstiju Szlaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam. Turi puslapiu 364 Preke $1.00
Ta pati druczia apdaryta....$1.25.
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume....10c.
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie raszytie, del nemokancziu 10c
Lietuwos Istorija, parasyta S. Daukanto dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu abi....$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti walgius ir west atsakancziai kuknia 20c
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekizmais ir mistranturu. 10c
Moksias apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenancziam....75c
Ta pati druczia apdaryta....$1.00
Naujas lietuwiszkas Lementorius " 10c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis 15c.
Pradžemokslis Rankos Raszto del norincziu iszmoktie grażiai raszytie 10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos....75c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Pasweikinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke. 50c.
Sodu weisimai ir Pudymu dirbimas....10c
Spasabas greito iszsimokinimo angelskos kalbos ne apdarytas " " $1.00
o apdarytas " $1.25
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija parasyta kunigo Žebrio....15c
Žodynas keturiose kałbose: lietuwiszkai łatwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga deł norinczių iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba łatwiszkos kałbos " " $2.00

Knygos istoriszkos, swietiszkos, pasaku ir giesmiu.

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaicziu....15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Apie Senowes Lietuwos pilis yra tai puikus apraszymas apie Lietuwos praeite ir apie tuos pilekalnius kurie dar ir szendien laukuose musu towynes niukso...10c
Birutes dainos " " 10c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele 20c.
Graži waiku knygele " " " 10c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c.
Gywenimas Stepo Raudnosio " 15c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija iszlaiko Francuzu wainos " 30c
Istorija gražios Magelenos " " 20c
Istorija septyniu Mokytoju " " 50c
Juokingas pasakojimas ape Szaltabuizius 5c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru " " 25c.
Kaip įgytie pinigus ir turta " 10c
Kas teisybe tai nemelas puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo " 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 15c.
Kas yra, o kas bus " " 10c.
Krumpliu Jonas " " 10c
Kinai ir kaip jie gywena....10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, ape keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas szupinis " 5c
Lietuwiszkas Kalendorius ant metu 1896 " 15c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, " " 15c.
Namelis pustelnyko " " 75c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c.
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,— su apraszymu pianetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo del nuspejimo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali. Preke....50c
Apdarytas....75c
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Kuo aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima. 15c.
Negirdetos daiktas ir geros rodos musu moterelems " 5c,
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos. 25c
Patarles ir dainos....10c
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Puikus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio wainos 1863 m. 40c
Palangos Juze " " 20c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu....10c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " " 25c
Rutu Lapeliai naujausios dainos " " 15c
Swodbine reda. Yra tai puikios dainos ir arcijos wartojamos seniau ant lietuwiszku wesieliu. Dwi knigi....$1.50
Talmudas žydu " 10c
Terp skausmu in garbia. Naujausios dainos. 20c
Trumpi Pamokinimai ir Rodos isrintos isz knygu kun. K. Antanewicziaus. 10c
Weselijos arba pagirenu gobtuwes....20c
Witolioruda. Giesme isz Lietuwos padawimo 50c
Žiponas bei Žipone 25c

Jeigu kam reikia kur iszważiuoti isz Chicagos, arba ka parkwiesti į Chicagą, tai Tikietus ant wisų geležinkelių gali gaut "Lietuvos" redakcijoj, 924 33rd st.

P.F. Bradchulis,

Notary Public & Claim Adjuster.

Iždirbu wisokius dokumentus ir kaip mokinantis ant adwokato užsiimu wisokiomis prowomis, ypacz priesz kompanijas už sužeidimus. Teipgi kolektawoju skolas už burda ir algas ir duodu roda kiekwiename atsitikime. Wiengenczei turedami koky reikala szaukites pas sawo wiengenty.

F. P. Bradchulis,
630 So. Canal-St., CHICAGO, ILL.

E. ZANJEWSKIS.

924 33rd Street, Chicago.

Lietuwiszkas kriauczius.

Užlaiko puikiausią kriaucziszką Sztorą ir geriausei padirba wisokius wyriszkus drabužius: siutas kialnes, bruslotus ir tt. Siuwa drapanas kuo greicziausei, isz geriausių gelumbių, ir už pigesnę preke kaip perkant gatawas. Teipogi taiso ir czystyja wisokius drabužius. Darbą atlieka gerai, gražiai, greitai ir pigiai.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and new list of one thousand inventions wanted.

Iszsiunczіame in wisus miestus ir miestelius wisos Amerikos wisokius daiktus, kaipo tai: Maszinas del siuwimo, Maszinas del drukawojimo gromatu, Siutus, Overkotus, Wargonus, Armonikas, Grajyjamas Dežutes, Klarnetas, Fleitas, Basetles, Skripkas, Gitaras, Triubas, Žiuronus, Britwas, Peilius, Widelcius, Szaukszius, Strielbas, Rewolwerius, Laikrodžius, Laikrodelius, Lenciugelius, Kompasus, Žiedus, Auskarus, Abrozus ir wisokius kitus daiktus. Teipogi padidiname fotografijas, dirbdiname lukasztus del laikrodeliu ir t. t. Prisiunczіame kataliogа kožnam dykai. **Adresawokit teip:**

Kelpsch, Noreiko & Co.,
56 Fifth Ave., CHICAGO, ILL.

A. SILHA & CO.

551-555 Blue Island Ave.

kertē 18-tos ir Loomis ul., CHICAGO.

Užlaiko didžiausią krautuwę

DRAPANU ir APAUTUWO

Didelis sztoras pilnai užwerstas rietuwems naujausių wasarinių paltų, žiponų, kelnių, kepurių, skrybēlių, marszkinių, czewerykų, ir t. t., o prekēs pigiausios kaip wisur. Prie to užlaiko wisokiu kufarēlius, dēžiutias (walizas). Parankiu yra priważiuoti, nes streetkariai prieina isz wisų dalių miesto.

Lietuwys Kazimieras Ramanauskas, kurį cze ant fotografijos matote, yra klerku toje krautuwēje ir lietuwiams, tens perkantiems, patarnauja isz szirdies. Parodo tikrus taworus ir paduoda teisingas prekias, per ką kiekwienas perkantis gali but tikru, kad gaus teisingą tamorą ir nē ant wieno cento nebus apgautu.

Ben. Hatowskis.

527 S. Canal kertē Judd, Chicago, Ill

Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODZIUS, LAIKRODĒLIUS
Lenciugēlius, Žiedus, Spilkas, auskarus ir teip toliau.

Kas nori gali gaut puikių "Gold Fielled", 14-ko Karatų, ant 15 akmenų su tikrais Elgino widuriais laikrodēlį nuo $17 iki $20 ant iszmokesczių, mokēdamas tik po wieną doliery ant nedēlios.

Kas tik ko reikalaujete ateikite pas mane, pirksite wiską pigiau kaip kitur.

Ziegorela czistymas 50c. Sprendzyna 50c. Stykłas ir skazupkos 10c Szlubinej ziedej 56 ir 72 prabos nog $3 iki $6. Sidabrini "Elgin" ziegorej $7.00. Wyska garantawoje ant metu.

Naujas Lietuwiszkas Saliunas.

Fel. Majausko
3301 Laurel
kerte 33czios ul.

Užlaikau swieżia bawarska Alu, geriausias ir seniau sias Arielkas, Wyna, Likierius ir puikiausius Cigarus.

Prie saliuno turiu puike didelia sale ant mitingu, baliu ir wesialliu.

Ateik broli pamatytie ir to wiso pabandytie.

Felixas Majauskas,
3301 Laurel st., kerte 33czios ul,
CHICAGO, ILLINOIS.

PIGIAUSIAS KROMAS

Czebatu ir Czeweryku

pas
M.W.Goodmana, 593 N. Gay St.
BALTIMORE, MD.

Per szials 30 dienu turiu iszpaduotie wisus mano žieminius taworus, kaip tai: Czebatus Czewerykus del wyru, moteru, waiku ir kudikiu. Užtai teip labai sumažinau ju prekias, kad wiska pas mane dabar gali pirkti beweik už puse prekes. Delto atkreipiu atyda wisu aplinkiniu ir pažystamu ir praszau ateit pamegyt, o persitikrysite kad teip pigiai niekur nerasite, kaip pas mene SU GUODONE
M W Goodman.

"RYTAS"

NEDELINIS Laikrasztis

ISZEINA

WATERBURY, CONN.

Yra tai wienas gryniausiu, kas link padawimo Amerikoje Lietuwiszku laikraszcziu. Iszleidžiamas kriszczioniszkoje dwasioje. Žinių daugiausiai apie Amerikos lietuwių reikalus.

Ant metu tiktai $1.

Welitina kiekwienam jį skaityti.

Raszykit ir pinįgus siųskit ant adreso:

Rev. J. Zebris,
34 John St., Waterbury, Conn.

Augustas Kilewiczius
3301 Laurel Str. kertē 33-ios.
Arba ant 3252 Laurel St.,
Pigiausiai iszważioja:
ANGLIUS ir MALKAS.

Teipegi užsiima perkraustymu (permufawimu) wisokių daiktų, permainant wietą sawo gywenimo. Priima užpraszymus ir per gromatas isz tolymesnių dalių miesto, kas ko reikalaujate, tegul paraszo, o tuojaus pribus. Wiską atlieka pigiau kaip kiti.

APTIEKA

— Geriause lietuwiszkai–lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiausei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi kasdien no adynos 11 ryto iki 2 po pietu D-ras M. F. Božyncz, o D-ras M. P. Kosakauskas randasi Czetwergais ir Nedelioms no 10 iki 12 adyn. widurdienio ir daktaras W. Statkewiczius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome ligas per laiszkus.

Telefonas Yard 709

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai
$2.00
Ant weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

Gazeta Handlowo-geograficzna,

organ Polskiego Towarzystwa Handlowo-geograficznego

(przedtem stały dodatek "Przeglądu Wszechpolskiego")
wychodzi 1. i 15 każdego miesiąca.

Prenumerata roczna wynosi w Ameryce północnej.......$2.
Półroczna.......$1.

"GAZETA HANDLOWO-GEOGRAFICZNA" będzie podawać dokładne sprawozdania o położeniu naszych rodaków po zagranicami kraju, ORAZ WSKAZÓWKI I INFORMACYE DOTYCZĄCE EMIGRACYI I KOLONIZACYI, oraz ekonomicznego stanu różnych krajów, a zwłaszcza tych ziem, do których ludność wychodcza nasza podąża. Celem gazety również będzie popieranie przemysłu i handlu polskiego a zwłaszcza wywozowego (eksportu) przez dostarczanie najświeższych wiadomości o handlowych stosunkach zagranicy.— Oprócz tego, "GAZETA HANDLOWO-GEOGRAFICZNA" umieszczać będzie wyczerpujące sprawozdania z najnowszego ruchu naukowo geograficznego.

Redakcya i Administracya:
Lwów (Lemberg-Austria)
ulica Mochnackiego 1. 12.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.
Paeinanti isz Kauno Gubernijos.
838 W. 18th Str.
Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 137.

Prekē pinįgų.

Ruskas rublis po...........53c.
Prusiszkos markēs po........24½c.

Prie kiekwieno pinįgų siuntinio reikia pridēti 25c ant paczto kasztu.

"LIETUVA"

Nedelinis Laikrasztis

Iszeina Chicagoje kas subata ir paduoda žmonēms **SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ŽINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswieczio.**

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doliarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knįgelę, wertēs 50c., dowanų. Kas užsimoka $1, gauna knįgelę už 25c. Knįgelę gali sau iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik nebrangesnę per 50c. o prisiųsime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiplatinus po wisa Amerika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwē spausdina visokias knįgas, konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopuikiausiai įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant geriausių laiwų, siuncz ia pinįgus į Lietuwą ir wisas dalis swieto. Pinįgai per mus iszsiųsti greicziausiai suwaikszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczią ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

Raszant į mus su bent kokiu reikalu, arba pinįgus prisiunczіant, wisada uždēkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
924 33rd Street. CHICAGO, ILL.

Pinįgus siųskite registruotose gromatose arba per "money order", tai niekada ne pražus. Iszpirkę "money order" nelaikykite jį kiszeniuje, bet tuojaus prisiųskite mums: siunczіant "money orderį", gromatą registruoti nereikia, prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinįgų isz paczto neiszims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 7tos walandos ryto iki 9 wakaro, o nedēliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiecziai turinti kokius reikalus, teiksis atsilankyti minētose walandose.

"GARSAS"

AMERIKOS LIETUWIŲ,

yra pigiausias nedelinis laikrasztis.

Iszeina Szenadorije kas subata, kasztuoja tik wiena dolery ir 20 ct. ant metu,

60 centu už pusmety,

TALPINA puikias istorijas ir apraszymus isz lietuwių gywenimo; teipgi žinias isz Lietuwos ir wiso swieto; Garse daugiausiai galima rasti žinių isz Amerikos apie darbus.

Jei nori žinoti kas swiete darosi; jei nori pasiskaityti puikių istorijų, jei nori dasižinoti apie darbus kituose miestuose—parsikwiesk "Garsą". Prisiųsk sawo adresą, tai gausi porą numerių ant pažiuros už dyką.

Mus Adresas "Garsas" Publishing Co.
SHENANDOAH, PA.

W. SZYMANSKI

624 Blue Island Ave:
užlaikau didžiausia

Krautuwia Mebliu,

kaipo tai;

Stalų, Szēpų, Lowų, Peczių, Lempų, Diwanų ir t.t. o parduodu wiską pigiau kaip wisi kiti sztorai. Teipogi parduodu ir ant mēnesinių arba nedēlinių iszmokesczių. Pamēginkit pas manę, o pamatysite, kad daug geriau ir pigiau pirksite wiską, nē kaip kur pas kokius žydus.

JEWEL STOVES AND RANGES
DETROIT STOVE WORKS
LARGEST STOVE PLANT IN THE WORLD

N.L. PIOTROWSKI,

Adwokatas augsztesniu sudu ir Notary Public.

Ofisas: 4 La Salle St., Ruimas 620. Gywenimas: 112 W. Division St.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausei užsiima prowomis už sužeidima ir užmuszima geležinkeliu, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausei pas jy rodos pasiklause.

Gali susiszneket lenkiszkai.